

Ankestyrelsens statistikker

Anbringelsesstatistik

Årsstatistik 2013

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	1
1 Hovedresultater	2
2 Afgørelser om anbringelse i 2013	6
2.1 Afgørelser om samtykke	7
2.2 Køn, alder og afgørelseshyppighed	10
2.3 Udviklingen i anbringelser 2009-2013	16
2.4 Første anbringelsessted	17
2.5 Anledning til afgørelse om anbringelse	20
2.6 Årsager til anbringelse	22
2.7 Sammenbrud i anbringelser	27
3 Anbragte børn og unge i 2013	28
3.1 Anbragte børn og unge ved udgangen af 2013	28
3.2 Opfølgning og andre sagshændelser under anbringelsen	36
4 Tema: Anbragte børn og unges herkomst	45
5 Tema: Ankestyrelsens klage- og underretningssager	50
5.1 Ankestyrelsens klagesager på anbringelsesområdet	51
5.2 Ankestyrelsens underretningssager om børn og unge	55
6 Tilbud om efterværn til unge mellem 18 og 22 år	56
6.1 Etablering af døgnophold i efterværn	57
6.2 18-22-årige med døgnophold fordelt på anbringelsessted og køn	59
6.3 Ophør af døgnophold i efterværn	62
Bilag 1: Baggrund og metode	63

Forord

Alle landets kommuner har siden 2006 indberettet afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik. Med årsstatistikken 2013 foreligger der således 8 års statistiske opgørelser for udviklingen på området siden anbringelsesreformen.

Anbringelsesstatistikken giver mulighed for at følge udviklingen på anbringelsesområdet både for hele landet og i de enkelte kommuner. Ankestyrelsen leverer løbende oplysninger baseret på data fra anbringelsesstatistikken til beslutningstagere, lovgivere, forskningsinstitutioner og medier.

Ankestyrelsen udsender ligeledes hvert kvartal ledelsesinformation til alle landets kommuner med centrale anbringelsesdata for den enkelte kommune. Herved gøres anbringelsesstatistikken mere tilgængelig for kommunerne.

Samtidig med at anbringelsesstatistikken gøres mere tilgængelig for kommunerne, fungerer udsendelserne som led i Ankestyrelsens omfattende valideringsproces. Denne valideringsproces sikrer, at statistikken giver et så retvisende billede som muligt af de afgørelser, som kommunerne træffer om anbringelse af børn og unge.

Oplysningerne for 2013 vil blive opdateret årligt, ligesom tallene fra 2009 til 2012 er opdateret i denne statistik i forhold til de 6 tidligere offentliggjorte årsstatistikker.

Oplysningerne i denne statistik bygger på indberetninger frem til den 18. september 2014.

En del af de oplysninger, som indgår i årsstatistikken, er offentliggjort kommune og/eller regionsfordelt på www.ast.dk. Her er der mulighed for at danne egen statistik.

1 Hovedresultater

Årsstatistik 2013 viser kommunernes afgørelser om anbringelse af 0-17-årige børn og unge uden for hjemmet. Herudover viser årsstatistikken afgørelser om 18-22-årige unge med døgnophold i et anbringelsessted som led i efterværn.

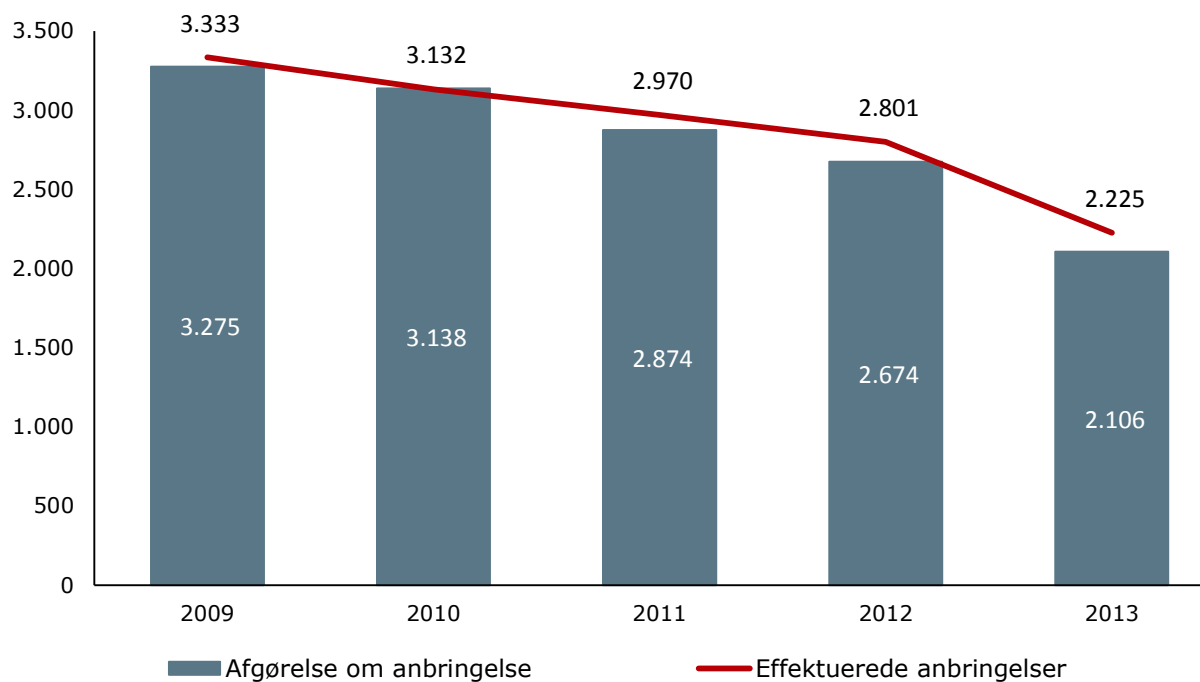
Årsstatistik 2013 er den ottende årsstatistik siden anbringelsesreformen trådte i kraft den 1. januar 2006. Det primære fokus i denne årsstatistik er at beskrive afgørelser om anbringelse i 2013 og udviklingen siden 2009.

Herudover er der i årsstatistik 2013 to særtæmaer. Det ene tema handler om anbragte børn og unges etnicitet. Det andet tema handler om Ankestyrelsens egne afgørelser i underretnings- og klagesager på børneområdet.

Fortsat færre børn og unge anbringes i 2013

I 2013 traf kommunerne 2.106 afgørelser om anbringelse af 0-17-årige børn og unge uden for hjemmet, mens de effektuerede 2.225 anbringelser, jævnfør figur 1.1.

Figur 1.1 Afgørelser om anbringelse og effektuerede anbringelser, 2009-2013, antal

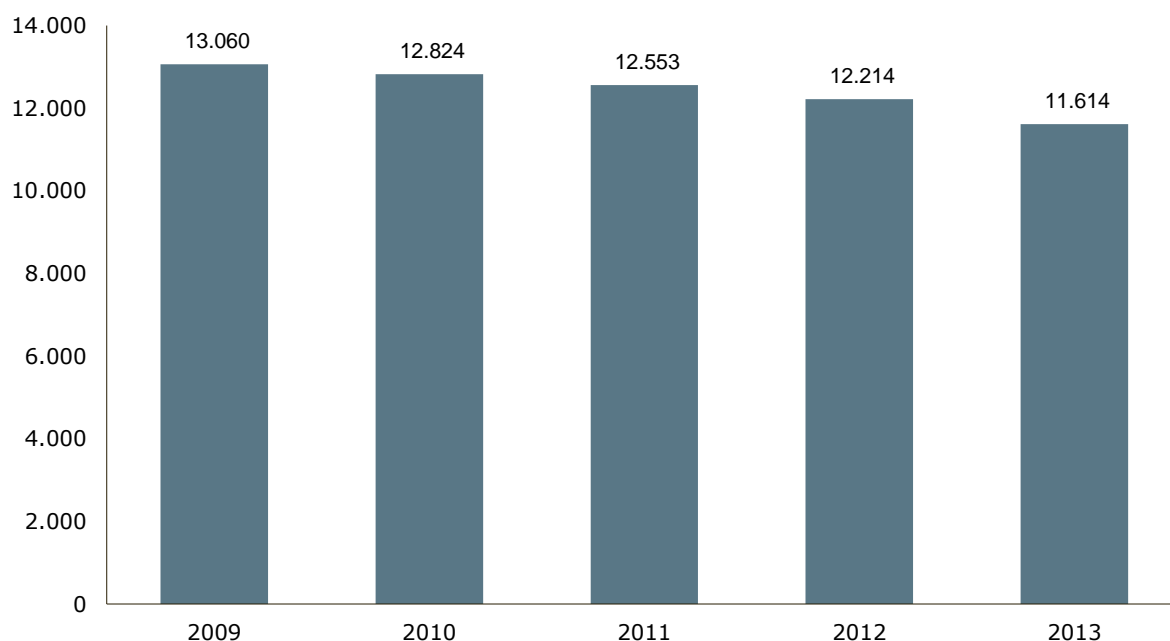

Siden 2009 er både antallet af afgørelser om anbringelse og antallet af effektuerede anbringelser faldet. Fra 2012 til 2013 faldt antallet af afgørelser med 21 procent, mens antallet faldt med 36 procent fra 2009 til 2013. Antallet af effektuerede anbringelser faldt med 21 procent fra 2012 til 2013, mens antallet faldt med 33 procent fra 2009 til 2013.

Fortsat færre børn og unge er anbragt i 2013

Ved udgangen af 2013 var 11.614 børn og unge i alderen 0-17 år anbragt uden for hjemmet, jævnfør figur 1.2.

Figur 1.2 Anbragte børn og unge ultimo året, 2009-2013, antal

Faldet fra 12.214 anbragte børn og unge ved udgangen af 2012 til 11.614 anbragte børn og unge ved udgangen af 2013 svarer til et faldt på 5 procent. Antallet af anbragte 0-17-årige børn og unge ultimo året faldt med 11 procent fra 2009 til 2013.

Andelen, der anbringes uden samtykke, er uændret

Kommunerne traf i alt 314 afgørelser om anbringelse uden samtykke i 2013. Det svarer til 15 procent af alle kommunernes afgørelser om anbringelse af 0-17-årige børn og unge uden for hjemmet. I 2012 var andelen den samme.

Ved udgangen af 2013 var 16 procent af alle anbragte 0-17-årige anbragt uden samtykke. Ved udgangen af 2009 og 2010 var 13 procent anbragt uden samtykke. Det steg til 14 procent i 2011, til 15 procent i 2012 og til 16 procent i 2013.

Der træffes flest afgørelser om anbringelse af 12-17-årige

66 procent af alle kommunernes afgørelser om anbringelse uden for hjemmet blev i 2013 truffet for børn og unge i aldersgruppen 12-17 år. I 2012 var det 65 procent.

Fra 2012 til 2013 steg andelen af afgørelser om anbringelse af 0-årige fra at udgøre 6 procent til at udgøre 8 procent af det samlede antal afgørelser.

Afgørelshyppigheden falder

Generelt er afgørelshyppigheden størst for de ældre børn. I 2013 traf kommunerne afgørelse om at anbringe 4,5 børn per 1.000 børn i aldersgruppen 15-17 år og 2,1 børn per 1.000 børn i aldersgruppen 12-14 år.

Udviklingen siden 2009 har dog været faldende for både de 15-17-årige og de 12-14-årige. Afgørelshyppigheden faldt fra 2009 til 2013 med 2,1 børn per 1.000 børn for de 15-17-årige og med 2,0 børn per 1.000 børn for de 12-14-årige.

Færre anbringes i plejefamilie og på døgninstitution

I 2013 anbragte kommunerne i 33 procent af de effektuerede anbringelser barnet eller den unge i plejefamilie. I 2012 var det 34 procent. Kommunerne anvendte døgninstitution i 30 procent af anbringelserne. Andelen var den samme i 2012. Omvendt steg andelen af anbringelser på socialpædagogiske opholdssteder fra 17 procent til 19 procent.

Ved udgangen af 2013 var 58 procent af de 0-17-årige børn og unge anbragt i plejefamilie, 21 procent på døgninstitution og 14 procent på et socialpædagogisk opholdssted.

Utilstrækkelig omsorg og udad-reagerende adfærd er de hyppigste årsager til anbringelse

Den hyppigste årsag hos forældre og/eller i hjemmet til, at kommunerne traf afgørelse om anbringelse uden for hjemmet i 2013, var utilstrækkelig omsorg. Det var udslagsgivende årsag i 53 procent af afgørelserne.

Den hyppigste årsag hos barnet eller den unge til, at kommunerne traf afgørelse om anbringelse i 2013, var udad-reagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer. Det var udslagsgivende årsag i 35 procent af afgørelserne.

Andelen af sammenbrud i anbringelser er uændret

I 2013 var sammenbrud som andel af det samlede antal anbragte ultimo året 4,7 procent. Andelen var den samme i 2012.

Siden 2010 er antallet af sammenbrud faldet fra 710 sammenbrud til 545 sammenbrud. Det svarer til et fald fra 5,5 procent til 4,7 procent.

Stigning i opfølgninger og andre sagshændelser

Mens børnene og de unge er anbragt uden for hjemmet, træffer kommunerne løbende en række afgørelser om anbringelsesforløbet. Kommunerne indberettede i alt 15.811 afgørelser og andre sagshændelser i 2013.

Antallet af indberettede afgørelser og andre sagshændelser var i 2013 højere end på noget andet tidspunkt i perioden 2009 til 2013. Sammenlignes med antallet af indberetninger i 2009 var antallet i 2013 steget med 4.255 indberetninger.

De fleste anbringelsesophør skyldes, at den unge fylder 18 år

Kommunerne indberettede i 2013 i alt 3.007 hjemgivelser og andet ophør. Den hyppigste årsag til anbringelsesophør var, at den unge fyldte 18 år, hvilket var årsagen til 74 procent af ophørene. Det var den højeste andel i perioden 2009 til 2013.

I perioden 2009 til 2013 faldt antallet af hjemgivelser og andet ophør af anbringelser fra 3.248 til 3.007. Det svarer til et fald på 241 hjemgivelser og andet ophør.

Flere 18-22-årige etableres i plejefamilie og færre på eget værelse

I 2013 etablerede kommunerne i alt 873 døgnophold som led i efterværn i et anbringelsessted for unge mellem 18 og 22 år.

Sammenlignet med perioden 2009 til 2013 var der i 2013 den højeste andel etableringer i plejefamilie, mens der var den laveste andel etableringer på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted samt på socialpædagogiske opholdssteder.

Flere 18-22-årige i efterværn med døgnophold

Ved udgangen af 2013 havde 2.101 unge mellem 18 og 22 år døgnophold i et anbringelsessted som led i efterværn.

Antallet af unge i efterværn med døgnophold i et anbringelsessted var ved udgangen af 2013 det højeste i hele perioden 2009 til 2013.

2 Afgørelser om anbringelse i 2013

Kommunerne indberetter både afgørelser om anbringelse og iværksættelser af anbringelse til statistikken. Dette kapitel handler om disse typer indberetninger.

I 2013 traf kommunerne 2.106 afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet og effektuerede 2.225 anbringelser.

Afsnit 2.1 indeholder en opgørelse over samtykkestatus i afgørelser om anbringelse. Andelen af anbringelser uden samtykke var uændret fra 2012 til 2013.

I afsnit 2.2 undersøges kommunernes afgørelser i forhold til køn og alder. Størstedelen af afgørelserne om anbringelse i 2013 vedrørte unge i alderen 12-17 år.

I afsnit 2.3 vises udviklingen i antal afgørelser om anbringelse og antal effektuerede anbringelser. Siden 2009 har der været et fald i begge dele. Det fortsatte i 2013.

Afsnit 2.4 indeholder en fordeling på første anbringelsessted og på køn. I 2013 blev flere drenge end piger anbragt på døgninstitution, mens flere piger end drenge blev anbragt i plejefamilie.

I afsnit 2.5 beskrives anledninger til afgørelse om anbringelse. De hyppigste anledninger i 2013 var kommunens eget initiativ og henvendelse fra forældremyndighedsindehaver.

Afsnit 2.6 omhandler anbringelsesårsager. De hyppigste årsager i 2013 var utilstrækkelig omsorg hos forældrene og udad-reagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer hos barnet.

I afsnit 2.7 undersøges sammenbrud i anbringelser. Sammenbrud som andel af det samlede antal anbragte ultimo året var uændret på 4,7 procent i 2013 sammenlignet med 2012.

2.1 Afgørelser om samtykke

I 2013 blev der i alt truffet 2.106 afgørelser om anbringelse af 0-17-årige børn og unge uden for hjemmet, jævnfør tabel 2.1.

Kommunerne traf 2.042 af de i alt 2.106 afgørelser om anbringelse i 2013.

85 procent af de kommunale afgørelser blev truffet med samtykke fra forældremyndighedsindehaver(ne) og den unge, som var fyldt 15 år (frivillig anbringelse). 10 procent af kommunernes afgørelser blev truffet uden samtykke (tvangsanbringelse), og 5 procent af afgørelserne blev truffet ved formandsafgørelse.

Tabel 2.1 Afgørelser om anbringelse fordelt på samtykkestatus, 2009-2013, antal

	2009	2010	2011	2012	2013
Med samtykke (§ 52)	2.869	2.732	2.403	2.197	1.728
Uden samtykke (§ 58)	203	193	258	282	204
Formandsafgørelse	134	98	114	106	110
Kommunale afgørelser	3.206	3.023	2.775	2.585	2.042
Ungdomssanktion (dom)	61	40	22	20	19
Afsoning (dom)	-	16	11	8	9
Varetægtssurrogat	-	59	66	61	36
Uoplyst	8	0	0	0	0
I alt	3.275	3.138	2.874	2.674	2.106

Note1: Fra 2010 indeholder Ankestyrelsens anbringelsesstatistik oplysninger om afsoning og varetægtssurrogat. Se bilag 1 "Baggrund og metode".

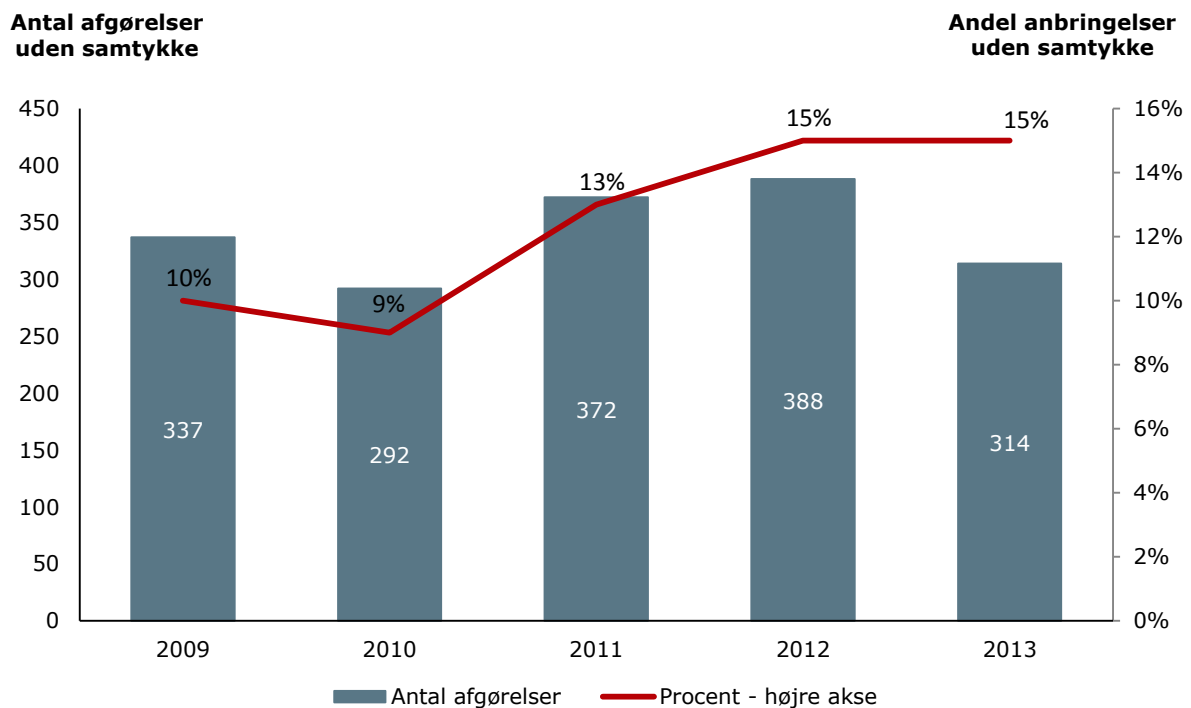
Antallet af afgørelser om anbringelse faldt med 1.169 afgørelser fra 3.275 i 2009 til 2.106 i 2013. Det svarer til et fald på 36 procent. Fra 2012 til 2013 var faldet på 21 procent, hvilket svarer til et fald på 568 afgørelser.

Andelen, der bliver anbragt uden samtykke, er uændret

Antallet af afgørelser uden samtykke faldt fra 388 afgørelser i 2012 til 314 afgørelser i 2013, hvilket svarer til et fald på 74 afgørelser, jævnfør figur 2.1.

Andelen af afgørelser uden samtykke var dog uændret fra 2012 til 2013. Begge år var andelen af afgørelser uden samtykke 15 procent af det samlede antal afgørelser.

Figur 2.1 Afgørelser om anbringelse uden samtykke, 2009-2013, antal og procent

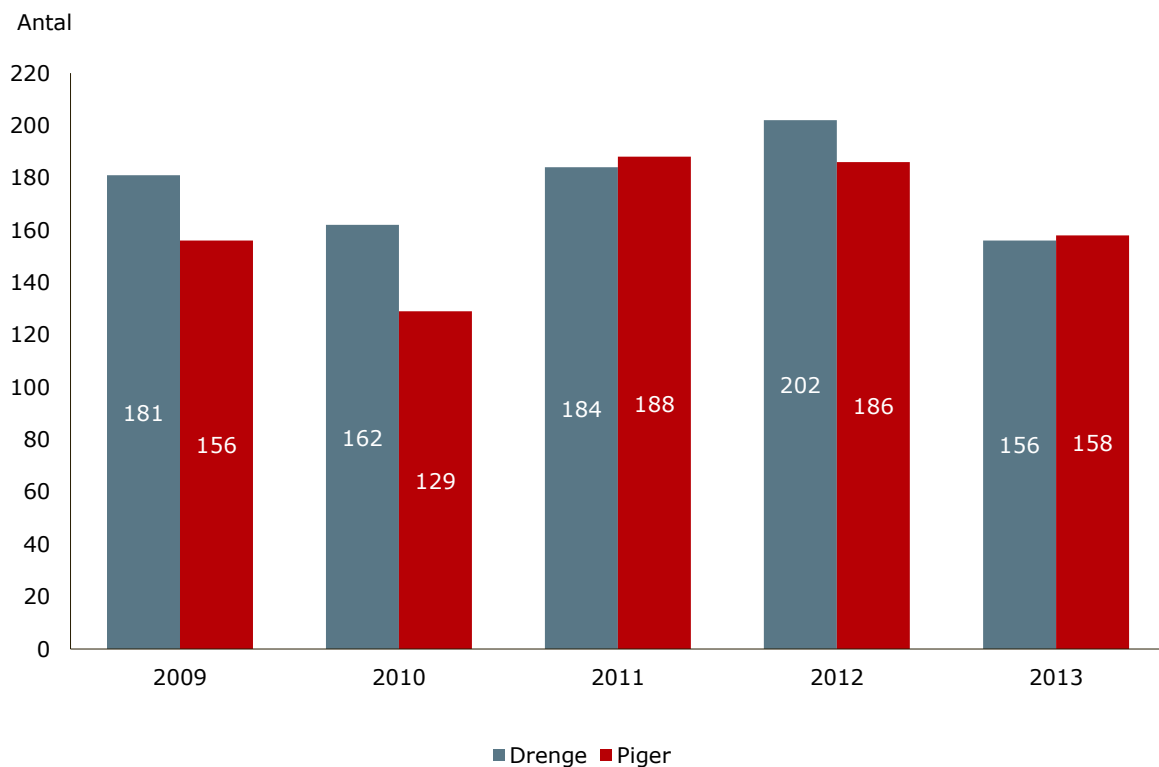

Ingen kønsforskel i afgørelser om anbringelse uden samtykke

Der var næsten ingen kønsforskel i kommunernes afgørelser om anbringelse uden samtykke i 2013. Der var 156 afgørelser om anbringelse af drenge og 158 afgørelser om anbringelse af piger, jævnfør figur 2.2.

I 2009, 2010 og 2012 var der en lille overvægt af afgørelser om anbringelse af drenge, mens der i 2011 og 2013 var en lille overvægt af afgørelser om anbringelse af piger.

Figur 2.2 Afgørelser om anbringelse uden samtykke fordelt på køn, 2009-2013, antal

2.2 Køn, alder og afgørelseshyppighed

66 procent af alle kommunernes afgørelser om anbringelse uden for hjemmet blev i 2013 truffet for børn og unge i aldersgruppen 12-17 år, jævnfør tabel 2.2.

Tabel 2.2 Afgørelser om anbringelse fordelt på køn og alder, 2013, antal og procent

	Drenge		Piger		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	141	13	136	14	277	13
4-6 år	69	6	63	6	132	6
7-11 år	199	18	121	12	320	15
12-14 år	199	18	234	23	433	21
15-17 år	501	45	443	44	944	45
I alt	1.109	100	997	100	2.106	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note2: Der er tale om alder på afgørelsestidspunktet.

15 procent af kommunernes afgørelser i 2013 vedrørte børn i aldersgruppen 7-11 år, mens 6 procent af afgørelserne vedrørte børn i aldersgruppen 4-6 år og 13 procent vedrørte børn i alderen 0-3 år.

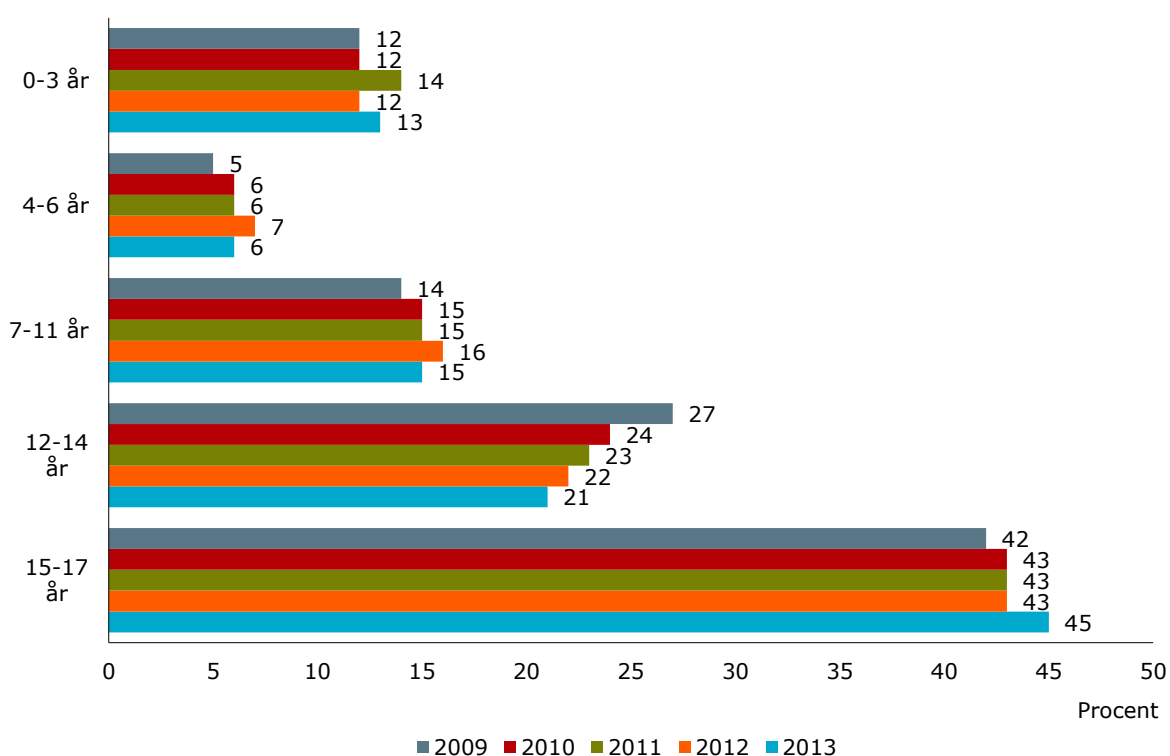
53 procent af de i alt 2.106 afgørelser om anbringelse, som kommunerne traf i 2013, vedrørte drenge, mens 47 procent af afgørelserne vedrørte piger.

Flest afgørelser om anbringelse af 15-17-årige

Sammenlignet med udviklingen siden 2009 traf kommunerne i 2013 flere afgørelser om anbringelse af børn og unge i aldersgruppen 15-17 år og færre afgørelser for børn og unge i aldersgruppen 12-14 år, jævnfør figur 2.3.

I 2013 vedrørte 45 procent af alle kommunernes afgørelser om anbringelse børn og unge i aldersgruppen 15-17 år. 21 procent vedrørte børn og unge i aldersgruppen 12-14 år.

Figur 2.3 Afgørelser om anbringelse fordelt på alder, 2009-2013, procent

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note2: Der er tale om alder på afgørelsestidspunktet.

Fra 2012 til 2013 steg andelen af afgørelser om anbringelse af 0-årige fra 6 procent til 8 procent af det samlede antal afgørelser, jævnfør tabel 2.3.

De eneste andre aldersgrupper, der i 2013 udgjorde større andele end de 0-årige, var teenagegrupperne fra 14 til 17 år.

I 2013 udgjorde kommunernes afgørelser om anbringelse af 0-årige en relativt stor andel af det samlede antal afgørelser om anbringelse af 0-3-årige. Afgørelser om anbringelse af 0-årige udgjorde 60 procent af alle afgørelser om anbringelse af 0-3-årige børn i 2013.

Tablet 2.3 Afgørelser om anbringelse fordelt på alder, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0 år	214	7	201	6	204	7	167	6	166	8
1 år	65	2	62	2	60	2	61	2	35	2
2 år	56	2	64	2	62	2	51	2	35	2
3 år	53	2	57	2	63	2	41	2	41	2
4 år	58	2	64	2	49	2	67	3	41	2
5 år	61	2	62	2	60	2	48	2	42	2
6 år	59	2	73	2	69	2	66	2	49	2
7 år	76	2	74	2	66	2	65	2	63	3
8 år	85	3	95	3	68	2	74	3	56	3
9 år	89	3	88	3	97	3	75	3	52	2
10 år	92	3	87	3	82	3	101	4	72	3
11 år	113	3	119	4	107	4	110	4	77	4
12 år	175	5	136	4	142	5	130	5	104	5
13 år	286	9	265	8	229	8	196	7	126	6
14 år	412	13	346	11	277	10	272	10	203	10
15 år	463	14	424	14	381	13	335	13	282	13
16 år	533	16	491	16	452	16	445	17	347	16
17 år	385	12	430	14	406	14	370	14	315	15
I alt	3.275	100	3.138	100	2.874	100	2.674	100	2.106	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note2: Der er tale om alder på afgørelsestidspunktet.

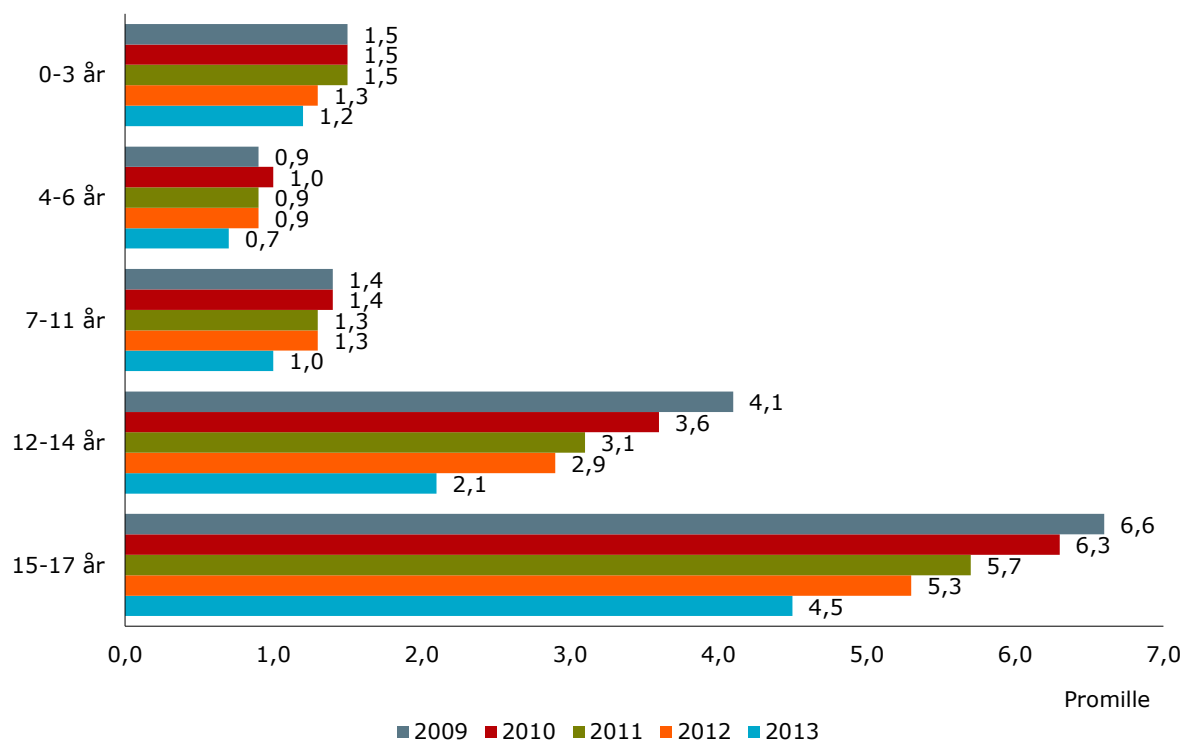
Afgørelseshyppighed er størst for de ældre børn

I 2013 traf kommunerne afgørelse om at anbringe 4,5 børn per 1.000 børn i aldersgruppen 15-17 år og 2,1 børn per 1.000 børn i aldersgruppen 12-14 år, jævnfør figur 2.4.

Udviklingen siden 2009 har dog været faldende for både de 15-17-årige og de 12-14-årige. Afgørelseshyppigheden faldt fra 2009 til 2013 med 2,1 børn per 1.000 børn for de 15-17-årige og med 2,0 børn per 1.000 børn for de 12-14-årige.

Afgørelseshyppigheden har også været faldende for de andre aldersgrupper, dog har faldet ikke været lige så stort som for de 12-17-årige.

Figur 2.4 Afgørelseshyppighed fordelt på alder, 2009-2013, promille

Note1: Der er tale om alder på afgørelsestidspunktet.

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen og befolkningstal per 1. januar 2013, Danmarks Statistik.

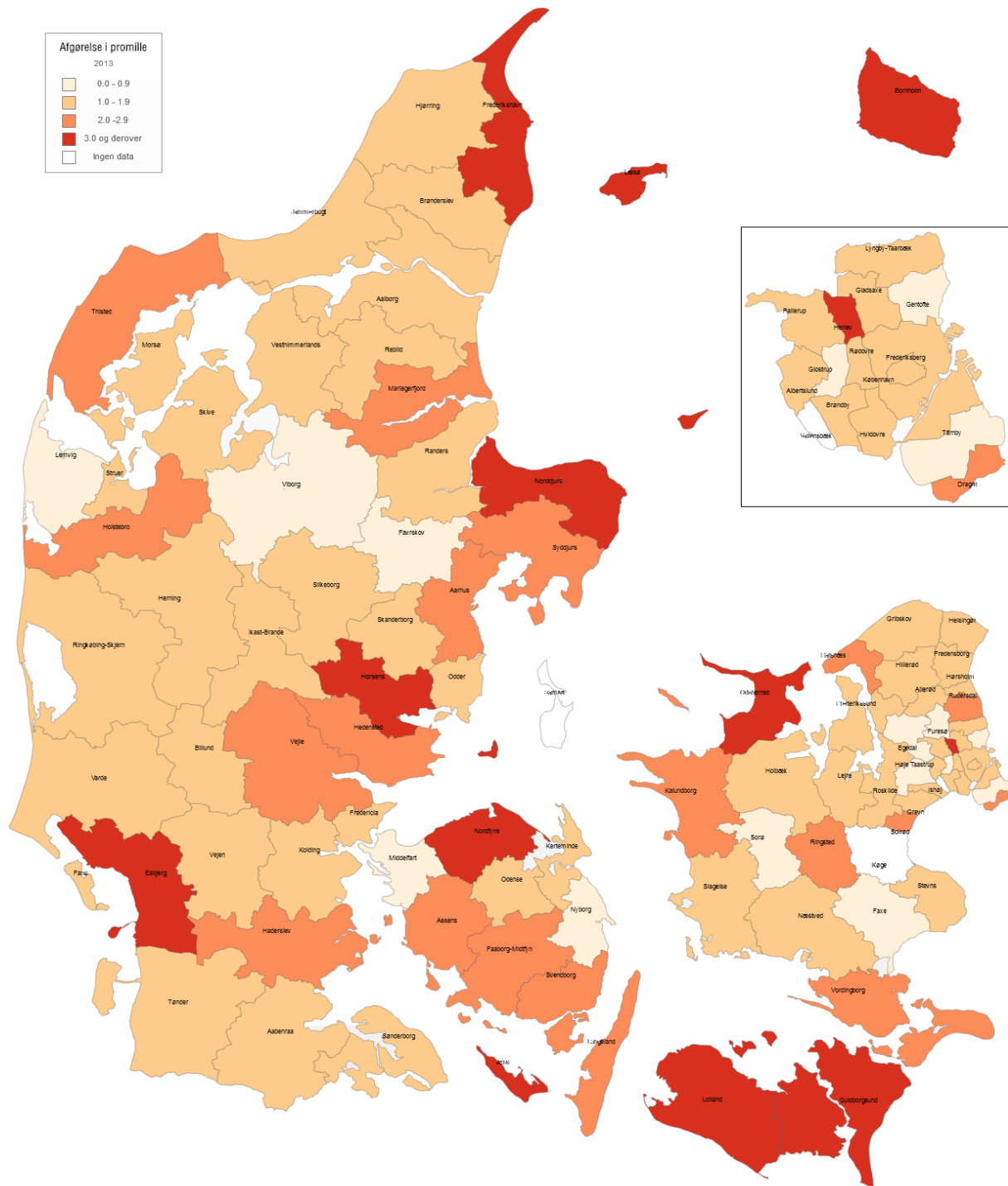
Afgørelseshyppigheden kommunefordelt

I 2013 traf 13 kommuner afgørelse om anbringelse af mindre end 1 barn i alderen 0-17 år per 1.000 0-17-årige børn i kommunen, jævnfør figur 2.5.

51 kommuner havde en afgørelseshyppighed på omkring 1 barn per 1.000 børn i kommunen, mens 19 kommuner havde en afgørelseshyppighed på omkring 2 børn per 1.000 børn i kommunen.

12 kommuner havde en afgørelseshyppighed på 3 eller flere børn per 1.000 børn i kommunen.

Figur 2.5 Afgørelsehyppighed fordelt på kommune, 2013, promille

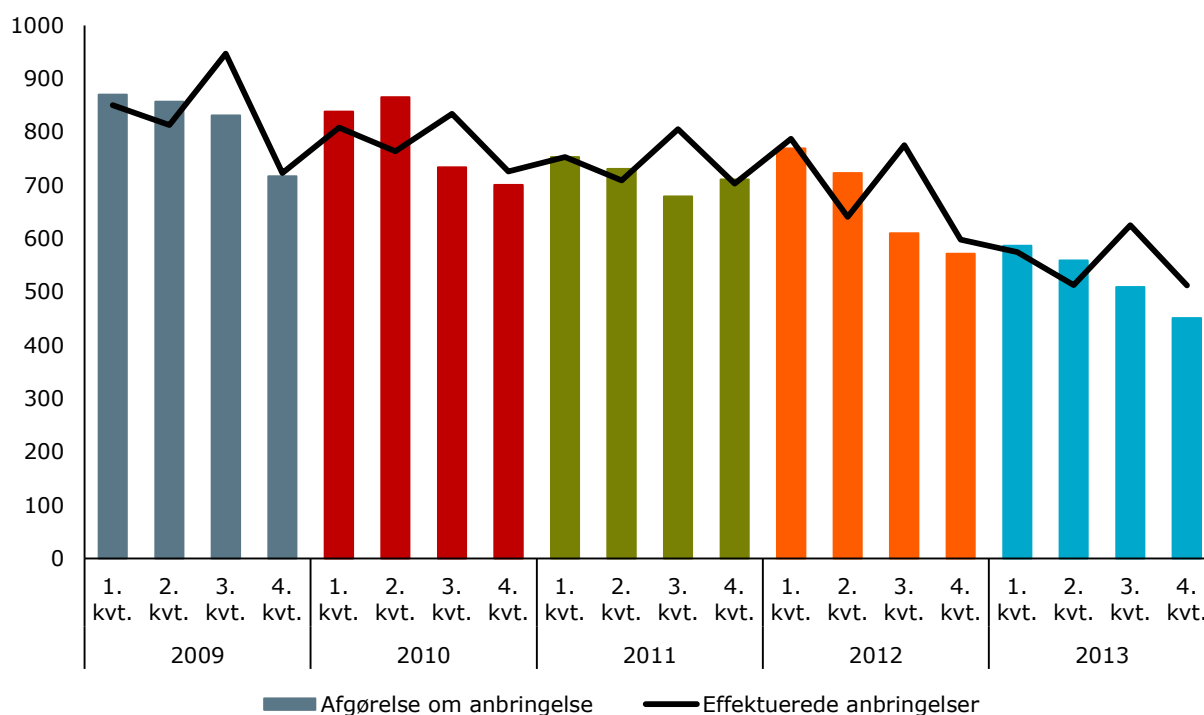
Note1: En kommunefordeling på antal afgørelser om anbringelse kan findes på Ankestyrelsens talportal ast.dk.
 Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen og befolkningstal per 1. januar 2013, Danmarks Statistik.

2.3 Udviklingen i anbringelser 2009-2013

Kommunernes afgørelser om anbringelse af børn og unge varierer mellem kvartalerne. Generelt træffer kommunerne flest afgørelser i 1. og 2. kvartal, jævnfør figur 2.6.

I 2013 traf kommunerne i alt 2.106 afgørelser om anbringelse uden for hjemmet af 0-17-årige børn og unge. 1.146 af afgørelserne blev truffet i årets første 6 måneder og 960 i årets sidste 6 måneder. Det svarer til, at kommunerne traf 54 procent af afgørelserne i det første halvår og 46 procent i det andet halvår.

Figur 2.6 Kvartalsvis udvikling i afgørelser om anbringelse og effektuerede anbringelser, 2009-2013, antal

Den sorte linje viser antal effektuerede anbringelser. Antallet af effektuerede anbringelser er typisk lidt højere i årets 3. kvartal. Det kan skyldes, at skole- og efterskolestart ligger i dette kvartal.

I 2013 effektuerede kommunerne 2.225 anbringelser. 625 anbringelser blev effektueret i 3. kvartal. Det svarer til 28 procent af alle effektuerede anbringelser.

2.4 Første anbringelsessted

Når kommunerne træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, visiteres barnet eller den unge til et anbringelsessted, som må anses for at være egnet til at imødekomme barnets eller den unges behov.

I 2013 effektuerede kommunerne 2.225 afgørelser om anbringelser, det vil sige, at barnet eller den unge flyttede til det visiterede anbringelsessted, jævnfør tabel 2.4.

I 2013 anbragte kommunerne i 33 procent af de effektuerede anbringelser barnet eller den unge i en plejefamilie. Det svarer til 724 af de i alt 2.225 effektuerede anbringelser.

Den mest anvendte form for plejefamilie var den almindelige plejefamilie.

Fra 2012 til 2013 faldt brugen af plejefamilie med 1 procent, men sammenlignet med 2009 steg brugen af plejefamilie med 5 procent.

Kommunerne anvendte døgninstitution i 30 procent af de effektuerede anbringelser i 2013. Andelen var den samme i 2012. Sammenlignet med 2009 var der et fald på 2 procent. Kommunerne anvendte oftest døgninstitutionernes almindelige afdelinger.

19 procent af de effektuerede anbringelser var i 2013 til et socialpædagogisk opholdssted, 11 procent til eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted og 6 procent til kost- og/eller efterskole.

Tabel 2.4 Anbringelser fordelt på anbringelsessted, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	932	28	999	32	1.082	36	965	34	724	33
Netværksplejefamilie uden for slægten	118	4	42	1	54	2	47	2	26	1
Netværksplejefamilie inden for slægten	43	1	165	5	148	5	119	4	87	4
Almindelig plejefamilie	771	23	792	25	774	26	667	24	531	24
Kommunal plejefamilie (fra 2011)	-	-	-	-	106	4	132	5	80	4
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	324	10	410	13	421	14	314	11	235	11
Døgninstitution i alt	1.072	32	913	29	821	28	853	30	674	30
Kommunalt døgntilbud (2006-2009)	359	11	7	0	-	-	-	-	-	-
Akutinstitution (2006-2009)	191	6	2	0	1	0	-	-	-	-
Døgninstitution, sikret afdeling	59	2	77	2	87	3	105	4	72	3
Døgninstitution, almindelig afdeling	463	14	827	26	733	25	748	27	602	27
Kost- og/eller efterskole	234	7	188	6	157	5	147	5	142	6
Socialpædagogisk opholdssted	659	20	558	18	440	15	469	17	415	19
Skibsprojekt	18	1	13	0	5	0	11	0	6	0
Uoplyst	94	3	50	2	44	1	42	1	29	1
I alt	3.333	100	3.131	100	2.970	100	2.801	100	2.225	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note2: Der er tale om effektuerede anbringelser.

Flere drenge anbringes i døgninstitution og flere piger i plejefamilie

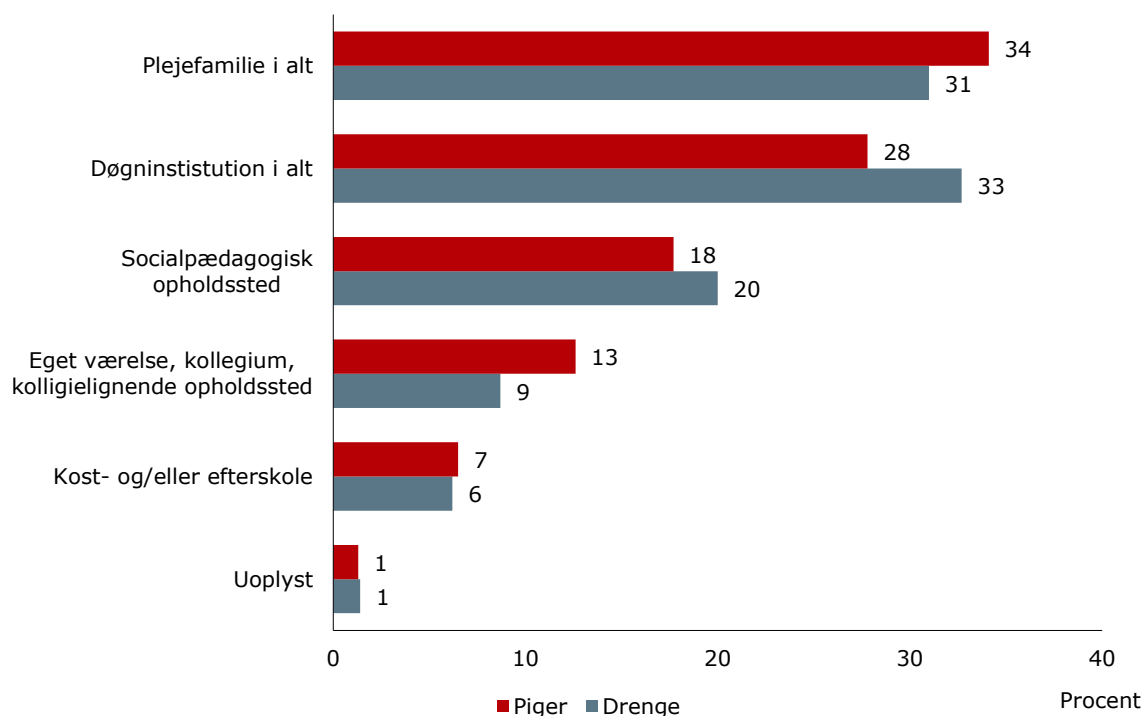
I 2013 effektuerede kommunerne i alt 2.225 afgørelser om anbringelse.

Flere drenge end piger blev anbragt på døgninstitutioner og på socialpædagogiske opholdssteder, mens flere piger end drenge blev anbragt i plejefamilie, på eget værelse samt på kost- og/eller efterskole, jævnfør figur 2.7.

33 procent af drengene og 28 procent af pigerne blev anbragt på en døgninstitution, mens 20 procent af drengene og 18 procent af pigerne blev anbragt på et socialpædagogisk opholdssted.

34 procent af pigerne og 31 procent af drengene blev anbragt i plejefamilie. 13 procent af pigerne og 9 procent af drengene blev anbragt på eget værelse, og 7 procent af pigerne samt 6 procent af drengene blev anbragt på kost- og /eller efterskole.

Figur 2.7 Anbringelser fordelt på køn og anbringelsessted, 2013, procent

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

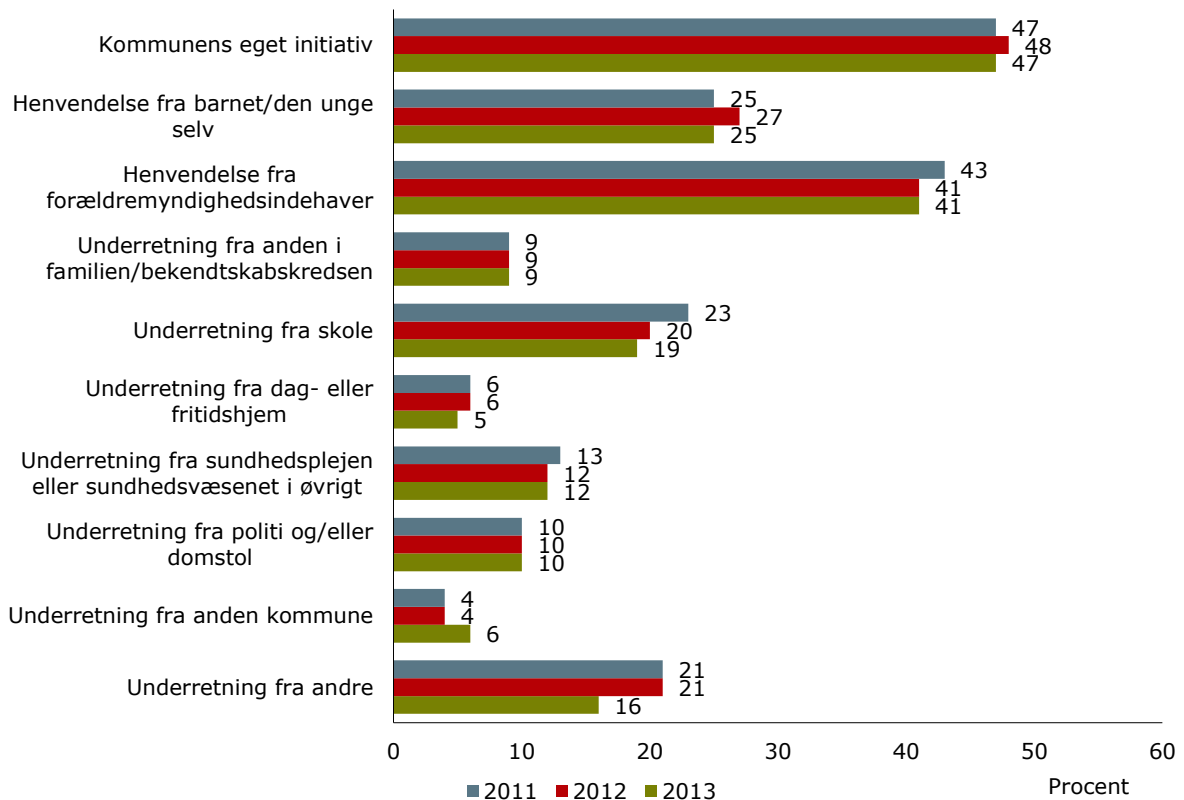
Note2: Der er tale om effektuerede anbringelser.

2.5 Anledning til afgørelse om anbringelse

Der kan være en eller flere anledninger til, at kommunerne iværksætter en undersøgelse af et barn eller en ung, som fører til en anbringelse uden for hjemmet.

I 2013 havde 2.099 af de i alt 2.106 afgørelser om anbringelse oplyst anledning til at sagen blev rejst, jævnfør figur 2.8 og tabel 2.5.

Figur 2.8 Afgørelser om anbringelse fordelt på anledning til at anbringelsessagen blev rejst, 2011-2013, procent

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere anledninger til at rejse sagen.

Kommunen rejste sagen på eget initiativ i 47 procent af afgørelserne i 2013. I 31 procent af disse afgørelser var det den eneste anledning, jævnfør figur 2.8 og tabel 2.5.

I 41 procent af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af henvendelse fra forældremyndighedsindehaver. I 30 procent af disse afgørelser var det den eneste anledning.

I 25 procent af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af henvendelse fra barnet eller den unge selv. Det var i 19 procent af afgørelserne den eneste anledning.

Sammenlignes udviklingen i anledninger til, at en anbringelsessag blev rejst, var fordelingen nogenlunde den samme i 2011 og 2012 som i 2013, jævnfør figur 2.8. Eksempelvis rejste kommunerne sagen på eget initiativ i 47 procent og 48 procent af alle afgørelserne i 2011 og 2012, og i 43 procent og 41 procent af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af forældremyndighedsindehavers henvendelse.

Tabel 2.5 Afgørelser om anbringelse fordelt på anledning til sag, 2013, antal og procent

	Med oplyst	Heraf med kun én	Heraf med kun én
	anledning til sag	anledning	anledning
	Antal	Antal	Pct.
Kommunens eget initiativ	993	309	31
Henvendelse fra barnet/den unge selv	534	99	19
Henvendelse fra forældremyndighedsindehaver	867	259	30
Underretning fra anden i familien/ bekendtskabskredsen	178	21	12
Underretning fra skole	388	35	9
Underretning fra dag- eller fritidshjem	107	11	10
Underretning fra sundhedsplejen eller sundhedsvæsenet i øvrigt	242	61	25
Underretning fra politi og/eller domstol	218	79	36
Underretning fra anden kommune	115	27	24
Underretning fra andre	337	120	36
I alt	2.099	1.021	49

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere anledninger til at rejse sagen.

I 36 procent af de afgørelser, hvor kommunerne modtog en underretning fra politi og/eller domstol, var det den eneste anledning til afgørelsen om anbringelse, jævnfør tabel 2.5. Det samme var tilfældet for 25 procent af de afgørelser, hvor kommunerne modtog en underretning fra sundhedsplejen eller sundhedsvæsenet i øvrigt.

2.6 Årsager til anbringelse

Kommunerne indberetter de udslagsgivende årsager hos forældrene og eller hos barnet eller den unge til, at der bliver truffet afgørelse om anbringelse. Det er muligt at indberette mere end én årsag.

2.6.1 Årsager hos forældre eller i hjemmet

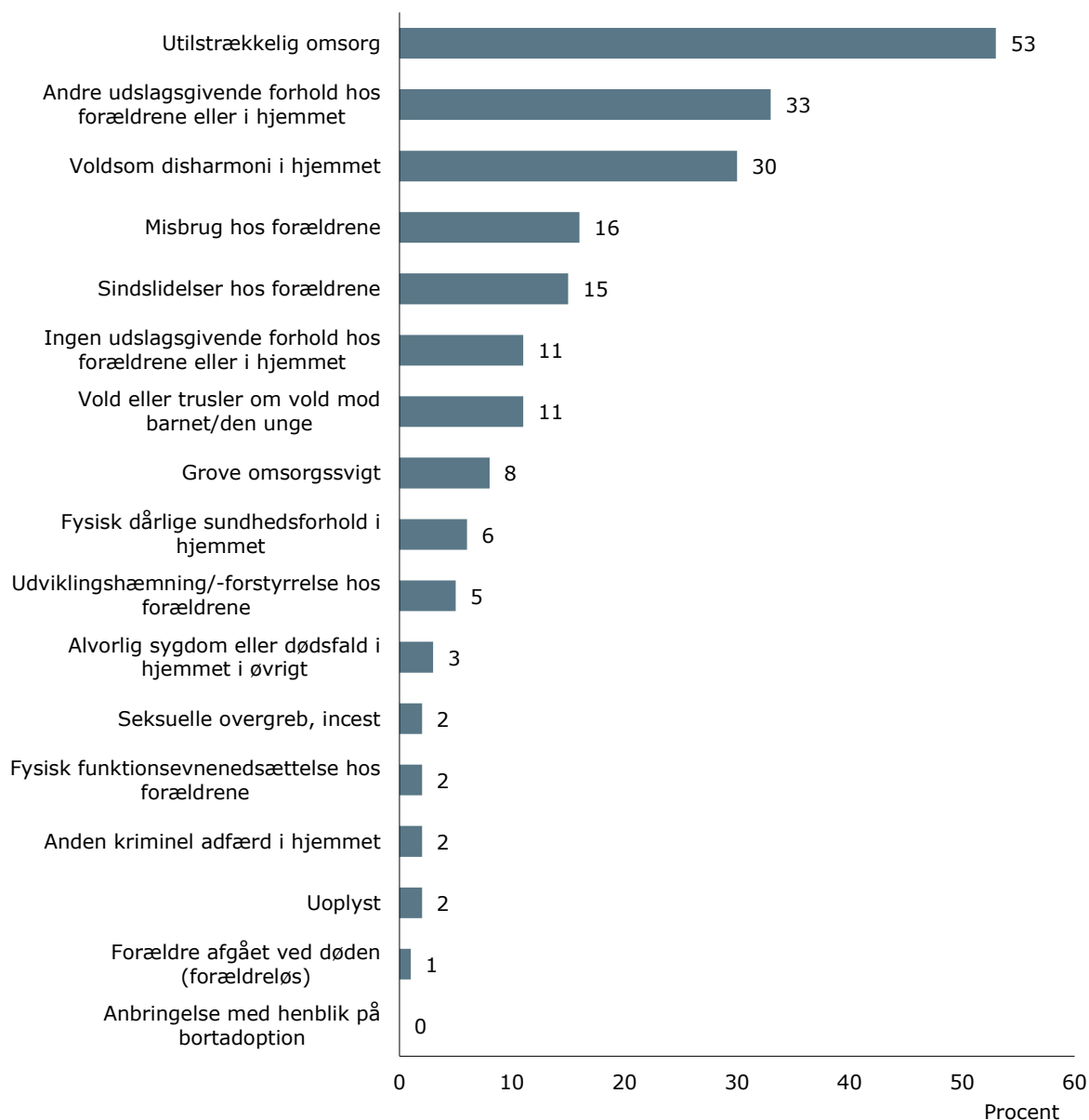
Den hyppigste årsag hos forældre og/eller i hjemmet til, at kommunerne traf afgørelse om anbringelse uden for hjemmet i 2013, var utilstrækkelig omsorg, jævnfør figur 2.9. Det var udslagsgivende årsag i 53 procent af afgørelserne.

I 30 procent af afgørelserne var voldsom disharmoni i hjemmet udslagsgivende årsag, mens det i 16 procent af afgørelserne var misbrug hos forældrene.

I 15 procent af afgørelserne var sindslidelser hos forældrene udslagsgivende årsag, og i 11 procent af afgørelserne var det vold eller trusler om vold mod barnet eller den unge.

I 11 procent af afgørelserne var der ingen udslagsgivende forhold hos forældre eller i hjemmet. Det betyder, at kommunernes afgørelser om anbringelse alene bygger på årsager hos barnet eller den unge.

Figur 2.9 Udslagsgivende årsager hos forældre eller i hjemmet til afgørelse om anbringelse, 2013, procent

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere udslagsgivende årsager.

2.6.2 Årsager hos barn eller ung

Den hyppigste årsag hos barnet eller den unge til, at kommunerne traf afgørelse om anbringelse i 2013, var udad-reagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer, jævnfør figur 2.10. Det var udslagsgivende årsag i 35 procent af afgørelserne.

I 30 procent af afgørelserne om anbringelse uden for hjemmet var skoleproblemer udslagsgivende årsag, mens problemer i fritid og/eller venskaber, netværk med videre var udslagsgivende årsag i 25 procent af afgørelserne.

I 21 procent af afgørelserne var indad-reagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer udslagsgivende årsag, og i 18 procent af afgørelserne var det selvskadende, opmærksomhedssøgende adfærd.

I 14 procent af afgørelserne var der ingen udslagsgivende forhold hos barnet eller den unge. Det betyder, at kommunernes afgørelser om anbringelse alene bygger på årsager hos forældrene eller i hjemmet.

Figur 2.10 Udslagsgivende årsager hos barnet eller den unge til afgørelse om anbringelse, 2013, procent

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere udslagsgivende årsager.

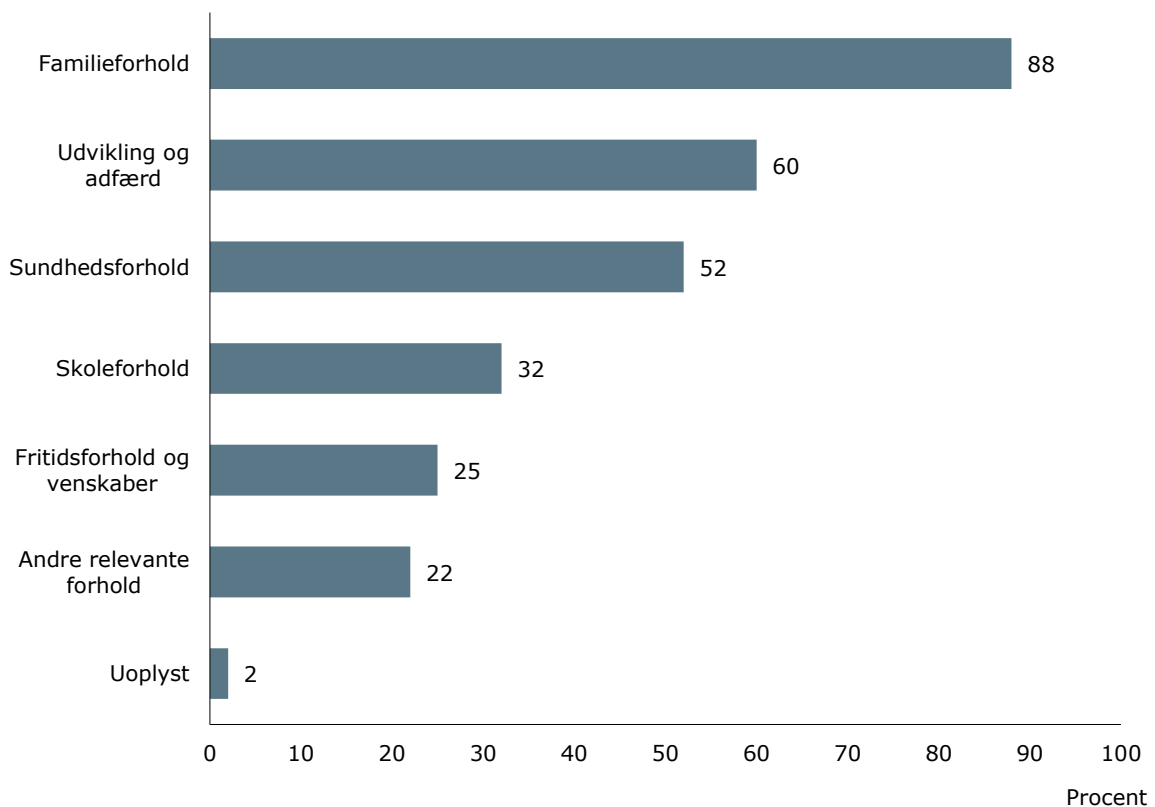
2.6.3 Årsager hos barn/ung kombineret med forældre

I en børnefaglig undersøgelse (§ 50 undersøgelse) indgår 6 temaer. Disse temaer kan benyttes til at kategorisere de udslagsgivende årsager hos barn eller ung kombineret med de udslagsgivende årsager hos forældre eller i hjemmet.

I 2013 indgik familieforhold i 88 procent af afgørelserne som udslagsgivende årsag til anbringelsen. I 60 procent af afgørelserne indgik udvikling og adfærd som udslagsgivende årsag, mens sundhedsforhold indgik i 52 procent af afgørelserne, jævnfør figur 2.11.

Skoleforhold indgik som udslagsgivende årsag i 32 procent af afgørelserne, fritidsforhold og venskaber i 25 procent af afgørelserne og andre relevante forhold i 22 procent af afgørelserne.

Figur 2.11 Udslagsgivende årsager hos både forældre og barn til afgørelse om anbringelse fordelt på de 6 temaer i den børnefaglige undersøgelse, 2013, procent

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere udslagsgivende årsager.

Note2: Figuren er baseret på figur 2.9 og figur 2.10. Se bilag 1 "Baggrund og metode".

2.7 Sammenbrud i anbringelser

Regeringen arbejder frem mod 2020 for at nedbringe andelen af sammenbrud i anbringelser med 30 procent, så andelen af sammenbrud i 2020 højst er 3,8 procent.

Et sammenbrud i anbringelsen defineres som, når barnet eller den unge forlader anbringelsesstedet og/eller når anbringelsesstedet opgiver.

I 2013 var sammenbrud som andel af det samlede antal anbragte ultimo året 4,7 procent. Det svarer til 545 sammenbrud og 11.614 anbragte børn og unge ultimo året.

Tabel 2.6 Sammenbrud i anbringelsen, 2010-2013, antal og procent

	2010	2011	2012	2013
Antal sammenbrud i anbringelser	710	678	576	545
Alle anbragte ultimo året	12.824	12.553	12.214	11.614
Sammenbrud som andel af det samlede antal anbragte ultimo året	5,5	5,4	4,7	4,7

Siden 2010 er antallet af sammenbrud faldet fra 710 sammenbrud til 545 sammenbrud. Det svarer til et fald fra 5,5 procent til 4,7 procent. I samme periode er antallet af anbragte børn og unge ultimo året faldet fra 12.824 børn og unge til 11.614 børn og unge.

3 Anbragte børn og unge i 2013¹

På baggrund af kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen er det muligt at følge udviklingen i det samlede antal børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet ultimo året. Det er også muligt at følge hvilke og hvor mange afgørelser og andre sagshændelser, kommunerne træffer og indberetter i anbringelsesperioden.

Afsnit 3.1 indeholder en opgørelse over antallet af anbragte børn og unge ultimo året for perioden 2009-2013.

Afsnit 3.2 beskriver de afgørelser og andre sagshændelser i anbringelsesperioden, som kommunerne har indberettet.

3.1 Anbragte børn og unge ved udgangen af 2013

Ved udgangen af 2013 var 11.614 børn og unge mellem 0 og 17 år anbragt uden for hjemmet, jævnfør tabel 3.1.

Tabel 3.1 Anbragte ultimo året fordelt på alder, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	807	6	847	7	906	7	855	7	783	7
4-6 år	928	7	976	8	987	8	1.046	9	1.050	9
7-11 år	2.690	21	2.638	21	2.651	21	2.644	22	2.570	22
12-14 år	3.171	24	2.996	23	2.778	22	2.698	22	2.586	22
15-17 år	5.462	42	5.364	42	5.228	42	4.968	41	4.622	40
Uoplyst	2	0	3	0	3	0	3	0	3	0
I alt	13.060	100	12.824	100	12.553	100	12.214	100	11.614	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Antallet af anbragte børn og unge har været faldende siden 2009, og i 2013 var antallet af anbragte det laveste i hele perioden.

¹ Kommunerne indberetter ikke antallet af anbragte børn og unge ultimo året. Antallet er opgjort ud fra de indberettede oplysninger om tilgang og afgang i løbet af året.

Sammenlignes antallet af anbragte i 2009 med antallet af anbragte i 2013, var der 840 færre anbragte 15-17-årige i 2013 og 585 færre anbragte 12-14-årige.

Antallet af anbragte 7-11-årige faldt med 120 anbragte fra 2009 til 2013, mens antallet af 0-3-årige faldt med 24 anbragte.

Den eneste stigning i antallet af anbragte fra 2009 til 2013 var blandt de 4-6-årige, hvor der var en stigning på 122 anbragte.

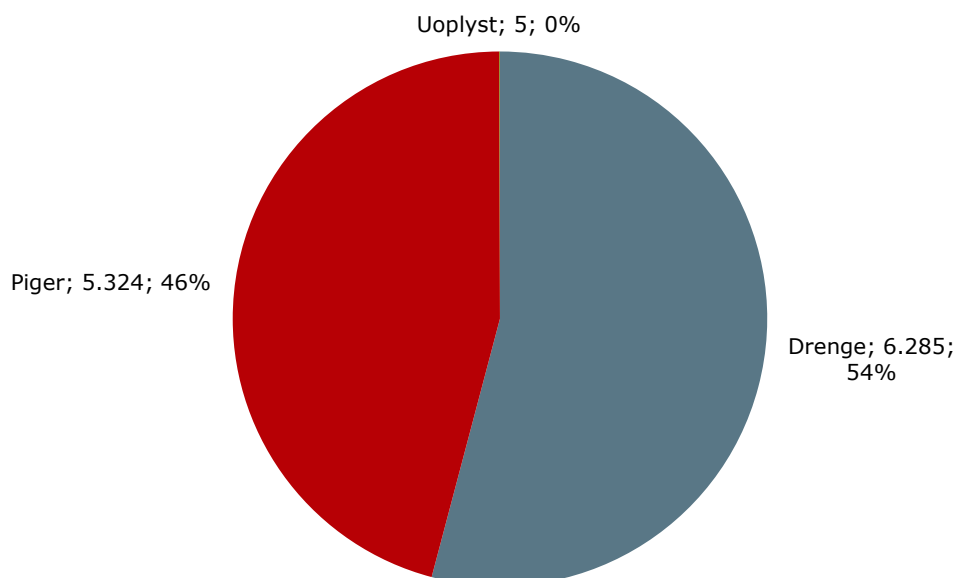
Ved udgangen af 2013 udgjorde de 15-17-årige 40 procent af alle anbragte, mens de 12-14-årige udgjorde 22 procent og de 7-11-årige yderligere 22 procent.

De 4-6-årige udgjorde 9 procent og de 0-3-årige udgjorde 7 procent.

3.1.1 Kønsfordeling

54 procent af de 0-17-årige, der var anbragt uden for hjemmet ved udgangen af 2013, var drenge, jævnfør figur 3.1. Det svarer til 6.285 drenge. 46 procent af de anbragte var piger, hvilket svarer til 5.324 piger.

Figur 3.1 Anbragte ultimo året fordelt på køn, 2013, procent

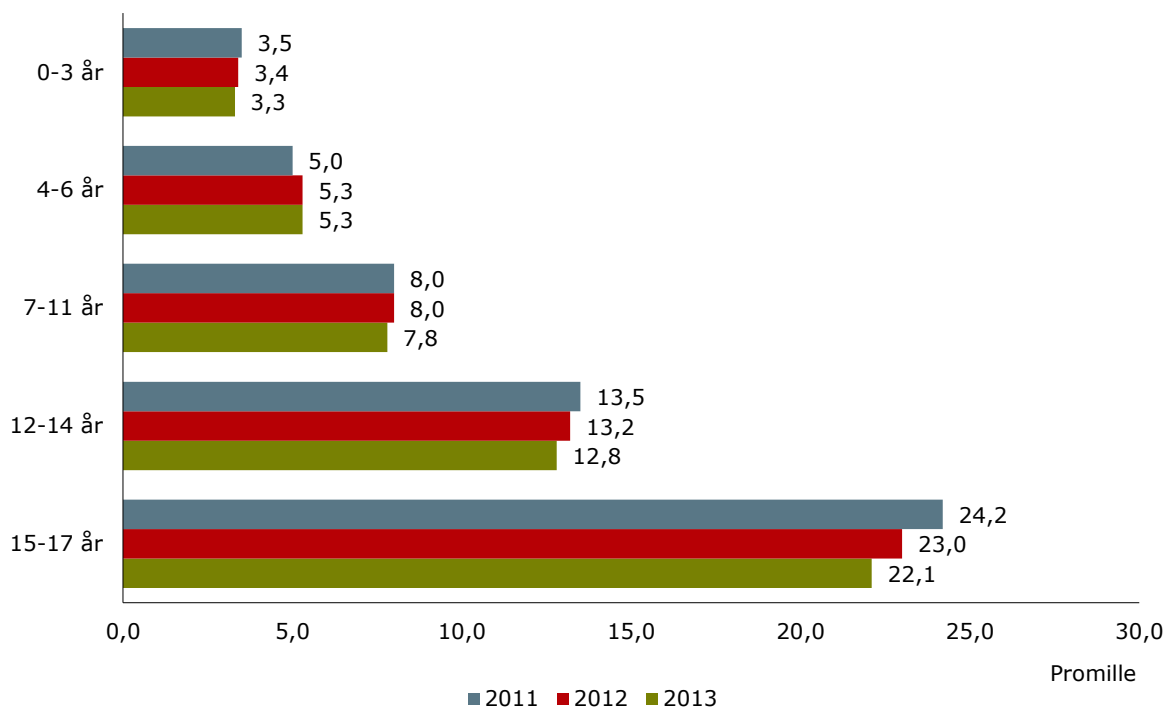
3.1.2 Anbringelseshyppighed

Anbringelseshyppigheden, målt ved antallet af børn anbragt uden for hjemmet per 1.000 børn i aldersgruppen, var i perioden 2011-2013 stigende med alderen, jævnfør figur 3.2.

Ved udgangen af 2013 var der anbragt 22,1 børn per 1.000 børn i aldersgruppen 15-17 år og 12,8 børn per 1.000 børn i aldersgruppen 12-14 år.

For aldersgruppen 7-11 år var der anbragt 7,8 børn per 1.000 børn i aldersgruppen, mens der var anbragt 5,3 børn per 1.000 børn i aldersgruppen 4-6 år og 3,3 børn per 1.000 børn i aldersgruppen 0-3 år.

Figur 3.2 Anbringelseshyppighed fordelt på alder, 2011-2013, promille

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen og befolkningstal per 1. januar 2013, Danmarks Statistik.

Afgørelseshyppigheden faldt fra 2011 til 2013 for alle aldersgrupper undtagen de 4-6-årige, hvor den steg fra 5,0 til 5,3 anbragte børn per 1.000 børn i aldersgruppen.

Faldet var størst for de 15-17-årige, hvor der i 2011 var 24,2 anbragte børn per 1.000 børn i aldersgruppen og i 2013 var 22,1 anbragte børn per 1.000 i aldersgruppen.

For de 12-14-årige faldt afgørelseshyppigheden fra 13,5 til 12,8 anbragte børn per 1.000 børn i aldersgruppen, mens den faldt fra 8,0 til 7,8 anbragte børn per 1.000 børn i aldersgruppen for de 7-11-årige.

For de 0-3-årige faldt afgørelseshyppigheden fra 3,5 til 3,3 anbragte børn per 1.000 børn i aldersgruppen.

3.1.3 Anbragte fordelt på handlekommuner

Ved udgangen af 2013 havde 7 kommuner 5 eller færre 0-17-årige børn anbragt uden for hjemmet per 1.000 0-17-årige børn i kommunen, jævnfør figur 3.3.

45 kommuner havde mellem 5 og 10 børn anbragt per 1.000 børn i kommunen, mens 37 kommuner havde mellem 10 og 15 børn anbragt per 1.000 0-17-årige i kommunen.

6 kommuner havde mellem 15 og 20 børn anbragt per 1.000 i aldersgruppen i kommunen, og 3 kommuner havde 20 eller flere børn anbragt per 1.000 børn i kommunen.

3.1.4 Anbragte fordelt på anbringelsessted

Ved udgangen af 2013 var 58 procent af de anbragte børn og unge i plejefamilie, jævnfør tabel 3.2. Den mest anvendte form for plejefamilie var den almindelige plejefamilie.

21 procent af de anbragte børn og unge var anbragt på døgninstitution. Den mest anvendte form for døgninstitution var den almindelige afdeling.

14 procent af de anbragte børn og unge var anbragt på et socialpædagogisk opholdssted, og 3 procent var anbragt på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted, mens yderligere 3 procent var anbragt på kost- og/eller efterskole.

Andelen af børn og unge anbragt i plejefamilie steg for hvert år i perioden 2009 til 2013. Ved udgangen af 2009 var 49 procent anbragt i plejefamilie. Det steg til 51 procent i 2010, 54 procent i 2011, 56 procent i 2012 og 58 procent i 2013.

Omvendt faldt andelen af børn og unge anbragt på døgninstitution. Ved udgangen af 2009 var 24 procent anbragt på døgninstitution. Det faldt til 23 procent i 2010, 22 procent i 2011 og 21 procent i både 2012 og 2013.

Andelen af børn og unge anbragt på et socialpædagogisk anbringelsessted faldt fra 18 procent i 2009 til 14 procent i 2013.

Andelen af børn og unge anbragt på eget værelse, kost- og/eller efterskole samt skibsprojekt var nogenlunde stabil i perioden 2009 til 2013.

Tabel 3.2 Anbragte ultimo året fordelt på anbringelsessted, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	6.404	49	6.518	51	6.778	54	6.865	56	6.717	58
Netværksfamilie uden for slægten	477	4	414	3	389	3	371	3	324	3
Netværksfamilie inden for slægten	236	2	348	3	441	4	469	4	479	4
Almindelig plejefamilie	5.691	44	5.756	45	5.829	46	5.803	48	5.637	49
Kommunal plejefamilie (fra 2011)	-	-	-	-	119	1	222	2	277	2
Eget værelse, kollegium, kollegieliggende opholdssted	453	3	516	4	549	4	430	4	338	3
Døgninstitution i alt	3.077	24	2.931	23	2.720	22	2.584	21	2.442	21
Døgninstitution, sikret afdeling	55	0	69	1	57	0	63	1	77	1
Døgninstitution, almindelig afdeling	1.949	15	2.177	17	2.162	17	2.171	18	2.083	18
Kommunalt døgntilbud (2006-2009)	783	6	519	4	373	3	257	2	198	2
Akutinstitution (2006-2009)	290	2	166	1	128	1	93	1	84	1
Kost- og/eller efterskole	541	4	468	4	407	3	371	3	364	3
Socialpædagogisk opholdssted	2.322	18	2.180	17	1.937	15	1.818	15	1.627	14
Skibsprojekt	37	0	34	0	15	0	14	0	13	0
Uoplyst	226	2	177	1	147	1	132	1	113	1
I alt	13.060	100	12.824	100	12.553	100	12.214	100	11.614	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

3.1.5 Anbragte med og uden samtykke

Ved udgangen af 2013 var 79 procent af de anbragte børn og unge anbragt med samtykke, hvilket vil sige, at der var tale om en frivillig anbringelse, jævnfør tabel 3.3.

16 procent af de anbragte børn og unge var anbragt uden samtykke, hvilket vil sige, at der var tale om en tvangsanbringelse.

Tabel 3.3 Anbragte ultimo året fordelt på samtykkestatus, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Med samtykke (§ 52)	10.913	84	10.663	83	10.285	82	9.860	81	9.214	79
Uden samtykke (§ 58)	1.690	13	1.641	13	1.723	14	1.823	15	1.830	16
Ungdomssanktion (dom)	74	1	52	0	29	0	24	0	26	0
Afsoning (dom)	-	-	8	0	3	0	4	0	6	0
Varetægtssurrogat	-	-	34	0	29	0	20	0	21	0
Uoplyst	383	3	426	3	484	4	483	4	517	4
I alt	13.060	100	12.824	100	12.553	100	12.214	100	11.614	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note2: Fra 2010 indeholder Ankestyrelsens anbringelsesstatistik oplysninger om afsoning og varetægtssurrogat. Se mere i bilag 1 "Baggrund og metode".

Siden 2009 er andelen af børn og unge anbragt uden samtykke steget. Ved udgangen af 2009 og 2010 blev 13 procent anbragt uden samtykke. Det steg til 14 procent i 2011, til 15 procent i 2012 og til 16 procent i 2013.

Omvendt er andelen af anbragte børn og unge med samtykke faldet. Ved udgangen af 2009 blev 84 procent anbragt med samtykke. Det faldt til 83 procent i 2010, 82 procent i 2011, 81 procent i 2012 og 79 procent i 2013.

3.2 Opfølgning og andre sagshændelser under anbringelsen

Mens børnene og de unge er anbragt uden for hjemmet, træffer kommunerne løbende en række afgørelser om anbringelsesforløbet. Kommunerne træffer eksempelvis afgørelse om generel opfølgning af indsats og handleplan, om flytning til et andet anbringelsessted og om hjemgivelse. Kommunerne indberetter disse og andre afgørelser til Ankestyrelsen.

Kommunerne indberettede i alt 15.811 afgørelser og andre sagshændelser i 2013, hvoraf 11.251 var generelle opfølgninger af indsats og handleplan, jævnfør tabel 3.4.

Kommunerne indberettede blandt andet 3.007 hjemgivelser og andet ophør af anbringelse, 889 flytninger og ændringer af anbringelsessted, 477 forelæggelser af en sag i børn- og unge-udvalget og 110 ændringer af samtykkestatus i 2013.

Antallet af indberettede afgørelser og andre sagshændelser var i 2013 højere end på noget andet tidspunkt i perioden 2009 til 2013. Sammenlignet med antallet af indberetninger i 2009 var antallet i 2013 steget med 4.255 indberetninger.

Fra 2009 til 2013 var der især en stigning i generelle opfølgninger af indsats og handleplaner. I 2009 indberettede kommunerne i alt 6.530 generelle opfølgninger. Det steg til 11.251 opfølgninger i 2013. Det svarer til en stigning på 4.721 opfølgninger.

Selvom kommunerne indberettede flere sagshændelser i 2013 end tidligere, var der også fald i nogle typer indberetninger.

Antallet af flytninger og ændringer af anbringelsessted faldt med 250 indberetninger fra 2009 til 2013, mens antallet af hjemgivelser og andet sagsophør faldt med 241 indberetninger i samme periode.

Tabel 3.4 Opfølgninger og andre sagshændelser under anbringelsen, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Iværksættelse af flytning, ændring af anbringelsessted	1.139	10	1.103	9	977	7	922	6	889	6
Uden samtykke ændret til anbringelse med samtykke	98	1	130	1	107	1	105	1	110	1
Generel opfølgning af indsats og handleplan	6.530	57	7.783	60	10.047	67	10.626	69	11.251	71
Forelagt børn og ungeudvalget i anbringelsesperioden	374	3	386	3	407	3	384	3	477	3
Hjemgivelse og andet ophør af anbringelse	3.248	28	3.437	26	3.383	23	3.207	21	3.007	19
Sagsophør, overdraget til anden handlekommune	96	1	93	1	79	1	68	0	59	0
Anbringelser overdraget fra anden handlekommune	71	1	43	0	24	0	32	0	18	0
I alt	11.556	100	12.975	100	15.024	100	15.344	100	15.811	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

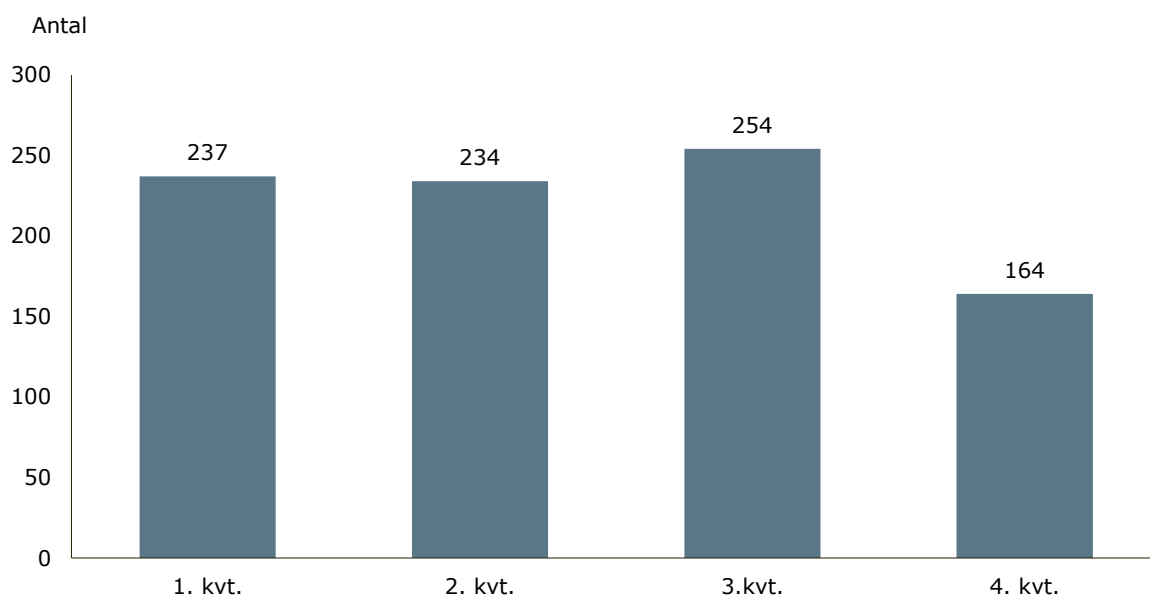
Note2: Anbringelse efter servicelovens kapitel 12 ophører ved det 18. år. Uanset om anbringelsen fortsætter i et døgnophold som led i efterværn efter det 18. år, registreres anbringelsens ophør i tabellen.

Note3: Forskellen mellem sager overdraget til og fra anden handlekommune skyldes blandt andet sager, hvor overdragelsen først er indberettet af modtagerkommunen, efter den unge er fyldt 18. år.

3.2.1 Flytning og ændring af anbringelsessted

Kommunerne indberettede i alt 889 flytninger og ændringer af anbringelsessted i 2013, jævnfør tabel 3.4. I 2013 var 3. kvartal kendetegnet ved relativt flere flytninger end de andre kvartaler, jævnfør figur 3.4. Dette mønster hænger ofte sammen med skoleskift. I 2013 var der 254 skift i 3. kvartal.

Figur 3.4 Ændringer i anbringelsessted fordelt på kvartaler, 2013, antal

Flytning mellem anbringelsessteder

Ud af de i alt 889 flytninger og ændringer af anbringelsessted, som kommunerne indberettede i 2013, var det ikke oplyst hvorfra eller hvortil barnet eller den unge flyttede i 88 indberetninger. Figur 3.5 baserer sig derfor på de 801 flytninger og ændringer, hvor kommunerne indberettede hvorfra og hvortil barnet eller den unge flyttede.

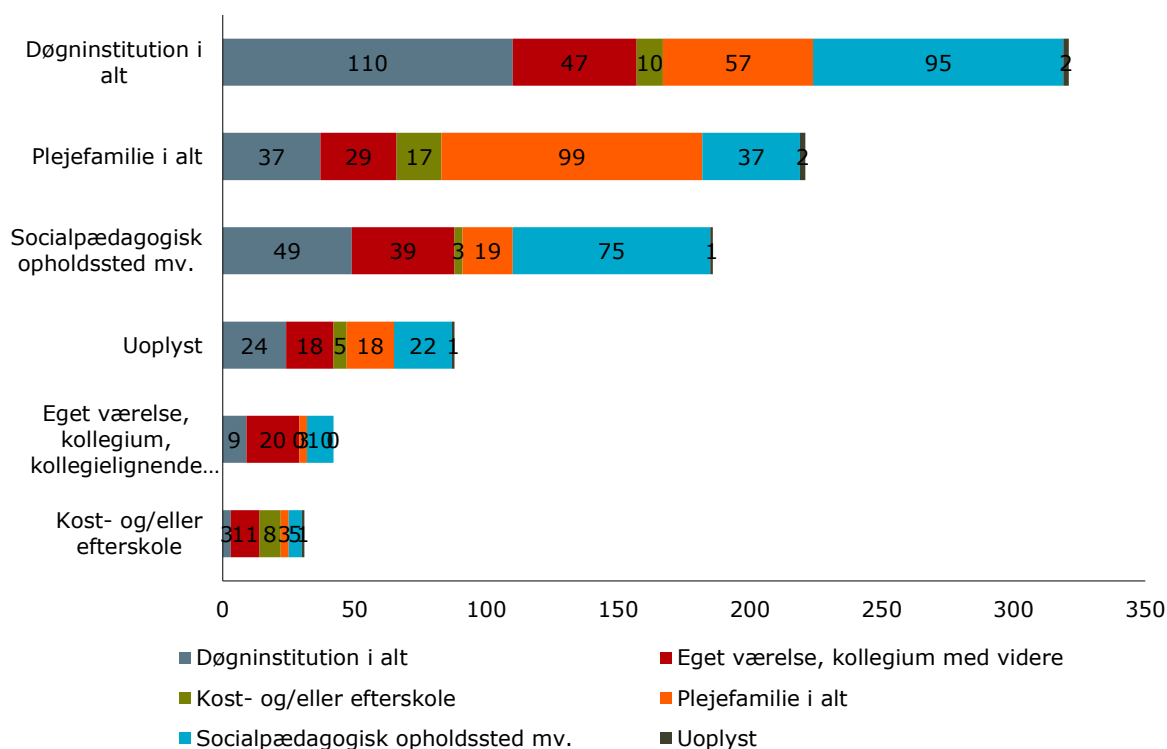
I 2013 indberettede kommunerne 321 flytninger fra en døgninstitution. Det svarer til 40 procent af alle flytninger i 2013. 110 af flytningerne var til en anden døgninstitution. Det svarer til, at 34 procent af de børn og unge, der i 2013 flyttede ud fra en døgninstitution, flyttede ind på en anden døgninstitution. 30 procent af flytningerne var til et socialpædagogisk opholdssted og 18 procent til en plejefamilie.

Kommunerne indberettede 221 flytninger fra en plejefamilie til et andet anbringelsessted, hvilket svarer til 28 procent af alle flytningerne i 2013. 45 procent af de børn og unge,

der flyttede ud fra en plejefamilie, flyttede ind hos en anden plejefamilie, 17 procent flyttede på døgninstitution og 17 procent flyttede på et socialpædagogisk opholdssted.

I 2013 indberettede kommunerne 186 flytninger fra et socialpædagogisk opholdssted. Det svarer til 23 procent af alle flytninger i 2013. 75 af flytningerne var til et andet socialpædagogisk opholdssted. Det svarer til, at 40 procent af de børn og unge, der i 2013 flyttede ud fra et socialpædagogisk opholdssted, flyttede ind på et andet socialpædagogisk opholdssted. 26 procent flyttede på døgninstitution og 21 procent på eget værelse.

Figur 3.5 Flytninger mellem anbringelsessteder, 2013, antal

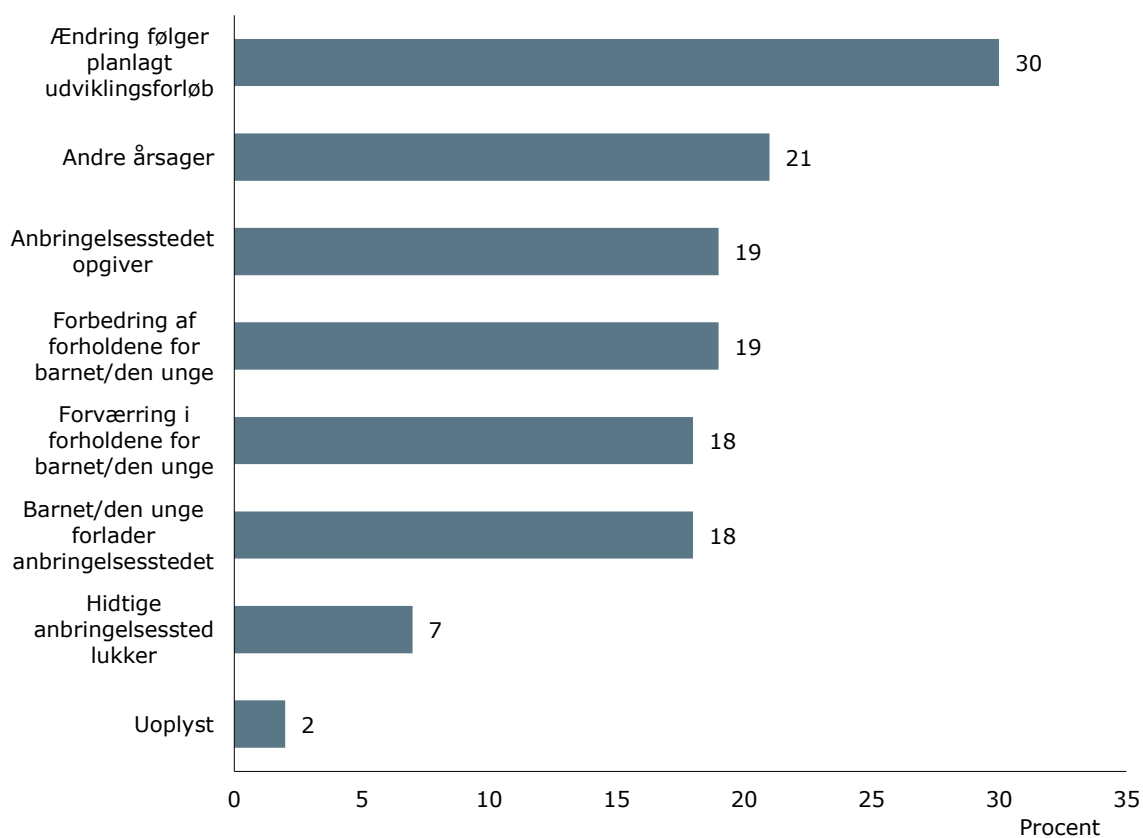
Årsager til skift i anbringelsessted

Kommunerne kan indberette flere årsager til en afgørelse om flytning af et barn eller en ung til et nyt anbringelsessted.

I 2013 begrundede kommunerne 30 procent af flytningerne med, at ændringen fulgte et planlagt udviklingsforløb, jævnfør figur 3.6. I 19 procent af flytningerne var årsagen, at anbringelsesstedet opgav, og i yderligere 19 procent af flytningerne var årsagen forbedring af forholdene for barnet eller den unge.

I 18 procent af flytningerne var årsagen forværring af forholdene for barnet eller den unge, og i 18 procent af flytningerne at barnet eller den unge forlod anbringelsesstedet. I 7 procent af flytningerne var årsagen, at det hidtidige anbringelsessted lukkede, mens der i 21 procent af flytningerne var andre årsager.

Figur 3.6 Årsager til afgørelse om ændring af anbringelsessted, 2013, procent

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere årsager til flytning.

Foranledning til skift i anbringelsessted

En flytning af et anbragt barn eller en anbragt ung fra et anbringelsessted til et andet kan være foranlediget af flere forskellige parter.

I 2013 foranledigede kommunerne de fleste flytninger mellem anbringelsessteder, jævnfør tabel 3.5. Kommunerne foranledigede 68 procent af alle flytninger.

41 procent af flytningerne blev foranlediget af barnet eller den unge selv. 35 procent af flytningerne blev foranlediget af anbringelsesstedet og 26 procent af forældre.

3 procent af flytningerne blev foranlediget af domstolene og yderligere 3 procent af politi/anklagemyndighed.

Tabel 3.5 Flytninger fordelt på foranledning til afgørelsen herom, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Kommunen	808	71	763	69	691	71	640	69	601	68
Anbringelsesstedet	444	39	425	39	330	34	313	34	315	35
Barnet/den unge	490	43	456	41	429	44	380	41	363	41
Forældremyndighedsindehaver	348	31	309	28	278	28	264	29	230	26
Domstol (ungdomssanktion)	21	2	20	2	25	3	31	3	27	3
Politi/anklagemyndighed	8	1	22	2	23	2	16	2	25	3
Ankemyndighed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uoplyst	20	2	12	1	5	1	6	1	12	1
I alt	1.139	100	1.103	100	977	100	922	100	889	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere foranledninger til flytning.

Fordelingen af foranledninger til skift i anbringelsessted var nogenlunde den samme i hele perioden 2009 til 2013.

3.2.2 Sager forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden

I en række tilfælde indberetter kommunerne forelæggelser for børn og unge-udvalget og udvalgets afgørelse til anbringelsesstatistikken. Det drejer sig om udvalgte beslutninger om forholdene for 0-17-årige børn og unge under anbringelsen, som ifølge serviceloven skal forelægges udvalget.

Kommunerne indberettede 444 forelæggelser for børn og unge-udvalget i 2013, jævnfør tabel 3.6. Børn og unge-udvalget tiltrådte forvaltningens afgørelser i 431 forelæggelser, hvilket svarer til en tiltrædelsesprocent på 97.

Tabel 3.6 Børn og unge-udvalgenes afgørelser i anbringelsesperioden, 2013, antal og procent

	Antal		Pct.	
	Tiltrådt	Ikke tiltrådt	I alt	Tiltrådt i alt
Ændring fra frivillig, § 52, til tvangsmæssig, § 58, anbringelse	94	4	98	96
Opretholdelse af anbringelse, forlængelse af forventet varighed, § 62, stk. 1-4	174	1	175	99
Forlængelse af genbehandlingsfrist, jf. § 62, stk. 5 (3 års reglen for 0-årige)	20	3	23	87
Videreførelse af anbringelsen på grund af stærk tilknytning til anbringelsesstedet, jf. § 68 a	15	2	17	88
Afgørelse (efter § 58 og 68 a) om ændring af anbringelsessted, jf. § 69, stk. 4-5	20	0	20	100
Afvisning af begæring om hjemgivelse og videreførelse af anbringelse, §§ 68 og 68 a	25	1	26	96
Opretholdelse af anbringelse efter foreløbig beslutning, § 75, stk. 3-4	42	1	43	98
Begrænsning i barnets/den unges ret til kommunikation, § 71, stk. 3, jf. stk. 5	41	1	42	98
Afgørelser i alt	431	13	444	97

Note1: Der har ofte været forelagt flere spørgsmål i samme afgørelse.

3.2.3 Hjemgivelser og andet ophør af anbringelse

Kommunerne indberettede i 2013 i alt 3.007 hjemgivelser og andet ophør, jævnfør tabel 3.7. Den hyppigste årsag til anbringelsesophør var, at den unge fyldte 18 år, hvilket var årsagen til 74 procent af ophørene. Det var den højeste andel i perioden 2009 til 2013.

I 11 procent af hjemgivelserne var årsagen, at formålet med anbringelsen blev opnået, og i 8 procent af hjemgivelserne at forældremyndighedsindehaver(ne) ønskede det.

I 6 procent af ophørene var årsagen, at den unge forlod anbringelsesstedet, mens årsagen i 2 procent af ophørene var at anbringelsesstedet opgav.

I perioden 2009 til 2013 faldt antallet af hjemgivelser og andet ophør af anbringelser fra 3.248 til 3.007. Det svarer til et fald på 241 hjemgivelser og andet ophør.

Tabel 3.7 Hjemgivelser og andet ophør fordelt på årsager, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Hjemgivelse, formålet med anbringelsen er opnået	500	15	506	15	447	13	381	12	319	11
Hjemgivelse, formålet med anbringelsen blev ikke opnået	365	11	211	6	161	5	137	4	154	5
Hjemgivelse på forældremyndighedsindehavers begæring	386	12	360	10	326	10	257	8	238	8
Hjemgivelse da den unge over 15 år har trukket samtykke tilbage	254	8	185	5	168	5	142	4	140	5
Hjemgivelse, børn- og ungeudvalget har ikke tiltrådt forlænget anbringelse	7	0	3	0	5	0	9	0	21	1
Hjemgivelse, Ankestyrelsen har hjemgivet barnet/den unge	0	0	0	0	4	0	1	0	2	0

Hjemgivelse, Landsretten har ophævet afgørelsen om anbringelse	1	0	1	0	4	0	11	0	3	0
Ophør idet den unge fyldte 18 år	2.047	63	2.305	67	2.300	68	2.288	71	2.229	74
Ophør idet anbringelsesstedet lukker	1	0	14	0	23	1	10	0	5	0
Sagsophør idet der ikke kunne findes et egnet anbringelsessted	11	0	2	0	5	0	5	0	4	0
Sagsophør, sagen er overdraget til ny handlekommune	73	2	39	1	36	1	27	1	31	1
Ophør, barnet/den unge har forladt anbringelsesstedet (vil ikke være der)(fra 2010)	15	0	243	7	258	8	208	6	195	6
Ophør, anbringelsen er brudt sammen (anbringelsesstedet har opgivet)(fra 2010)	2	0	92	3	85	3	68	2	68	2
Andet ophør/sagsophør	387	12	278	8	274	8	237	7	185	6
Uoplyst	41	1	37	1	46	1	29	1	20	1
I alt	3.248	100	3.437	100	3.383	100	3.207	100	3.007	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere årsager til hjemgivelse/andet ophør.

Note2: Tabellen omfatter ikke sagsophør i forbindelse med handlekommuneskift, hvor anbringelse videreføres af anden kommune.

Note3: Anbringelse efter servicelovens kapitel 12 ophører ved det 18. år. Uanset om anbringelsen fortsætter i et døgnophold som led i efterværn efter det 18. år, registreres anbringelsens ophør i tabellen.

Note4: Tal fra 2009 til 2012 er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2013-tallene. Kommunerne indberetter til tider bagudrettet, hvilket eksempelvis er forklaringen på, at der i 2009 er indberettet sammenbrud på trods af, at Ankestyrelsen først begyndte at indsamle oplysninger vedrørende sammenbrud i 2010.

4 Tema: Anbragte børn og unges herkomst

I 2013 var lidt færre 0-17-årige børn og unge med anden herkomst end dansk anbragt uden for hjemmet sammenlignet med danske børn og unge.

Statistisk definition af indvandrere, efterkommere og danskere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer - uanset fødested - der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Kilde: Danmarks Statistiks kvalitetsdeklaration "Indvandrere og efterkommere":

Ud af hver 1.000 børn og unge i aldersgruppen 0-17 år var der ultimo 2013 anbragt 9,7 børn med dansk herkomst, mens der var anbragt 9,3 børn med anden herkomst end dansk, jævnfør tabel 4.1.

Tabel 4.1 Anbringelseshyppighed fordelt på herkomst, 2013, promille

	Promille
Dansk herkomst	9,7
Anden herkomst end dansk	9,3
Indvandrer	13,6
Efterkommer	8,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen og befolkningstal per 1. januar 2014, Danmarks Statistik.

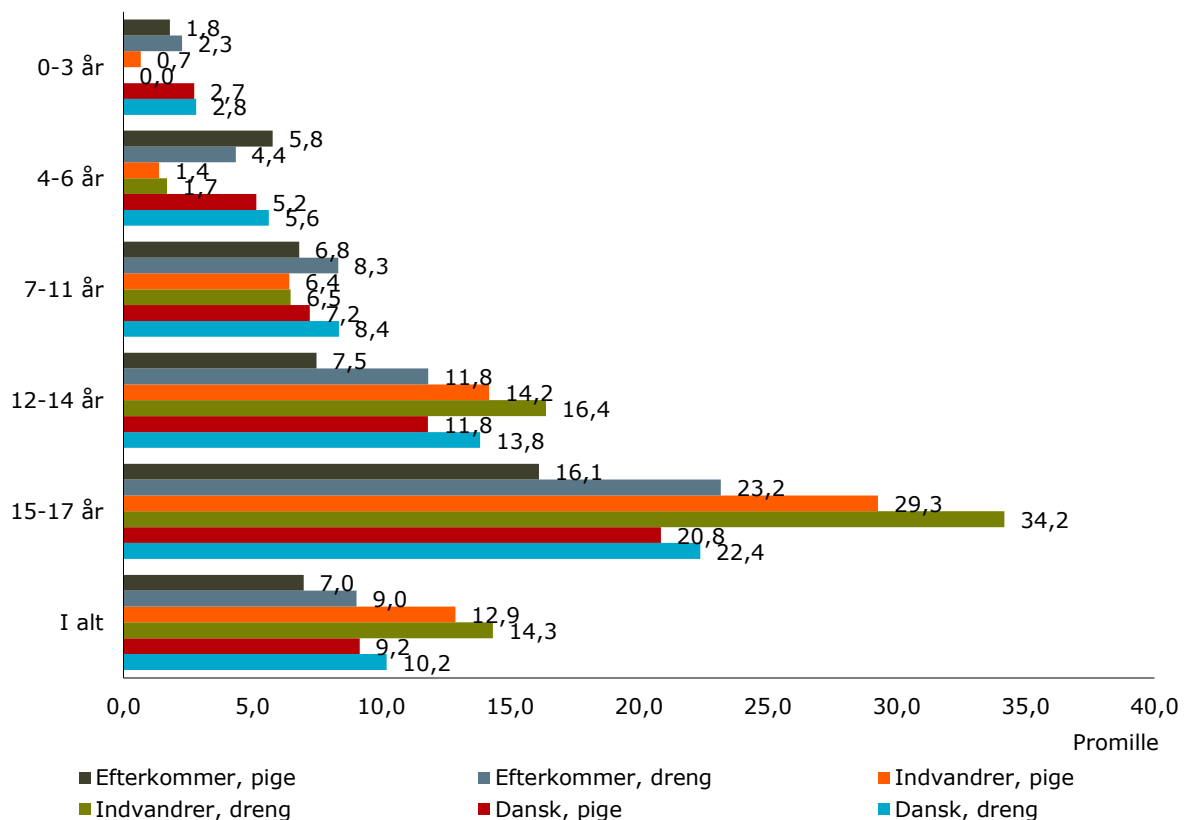
Der var dog forskel på gruppen af børn og unge med anden herkomst end dansk. Ud af hver 1.000 indvandrere i aldersgruppen 0-17 år var der anbragt 13,6 børn, mens der ud af hver 1.000 efterkommere i samme aldersgruppe var anbragt 8,0 børn.

Ultimo 2013 var anbringelseshyppigheden således lavest blandt efterkommere.

Alder og køn

Den højeste anbringelseshyppighed var ultimo 2013 blandt 15-17-årige indvandrerdrengene, hvor 34,2 drenge per 1.000 drenge var anbragt uden for hjemmet. Den næsthøjeste anbringelseshyppighed var blandt 15-17-årige indvandrerpiger, hvor 29,3 piger per 1.000 piger var anbragt uden for hjemmet, jævnfør figur 4.1.

Figur 4.1 Anbringelseshyppighed fordelt på herkomst, alder og køn, 2013, promille

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen og befolkningstal per 1. januar 2014, Danmarks Statistik.

Ud af hver 1.000 børn og unge i aldersgruppen 15-17 år var der anbragt 22,4 drenge med dansk herkomst og 20,8 piger med dansk herkomst, mens der var anbragt 23,2 efterkommerdrenge og 16,1 efterkommerpiger. Den laveste anbringeshyppighed blandt de 15-17-årige var således blandt efterkommerpigerne.

Anbringelsessted

Ved udgangen af 2013 udgjorde 0-17-årige børn og unge med dansk herkomst 90 procent af alle anbragte, mens de udgjorde 92 procent af alle anbragte i plejefamilie og 83 procent af alle anbragte på døgninstitution, jævnfør tabel 4.2.

Børn og unge med indvandrerbaggrund udgjorde 4 procent af alle 0-17-årige anbragte, mens de udgjorde 6 procent af alle anbragte på døgninstitution og 2 procent af alle anbragte i plejefamilie.

Børn og unge med efterkommerbaggrund udgjorde 7 procent af det samlede antal anbragte, mens de udgjorde 12 procent af alle anbragte på døgninstitution og 5 procent af alle anbragte i plejefamilie.

Således anvendte kommunerne lidt oftere plejefamilier til danske børn og unge end til børn og unge med anden herkomst end dansk. Omvendte anvendte kommunerne lidt oftere døgninstitution til børn og unge med indvandrer- og efterkommerbaggrund.

Tabel 4.2 Anbragte fordelt på herkomst og anbringelsessted, 2013, antal og procent

	Plejefamilie		Døgninstitution		Eget værelse		Socialpædagogisk opholdssted		Kost-/efterskole, skibsprojekt		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Dansk	6.057	92	1.973	83	289	87	1425	89	341	91	10.085	90
Indvandrer	150	2	136	6	19	6	71	4	19	5	395	4
Efterkommer	350	5	276	12	25	8	112	7	15	4	778	7
I alt	6.557	100	2.385	100	333	100	1.608	100	375	100	11.258	100

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen og befolkningstal per 1. januar 2014, Danmarks Statistik.

Årsager til anbringelse

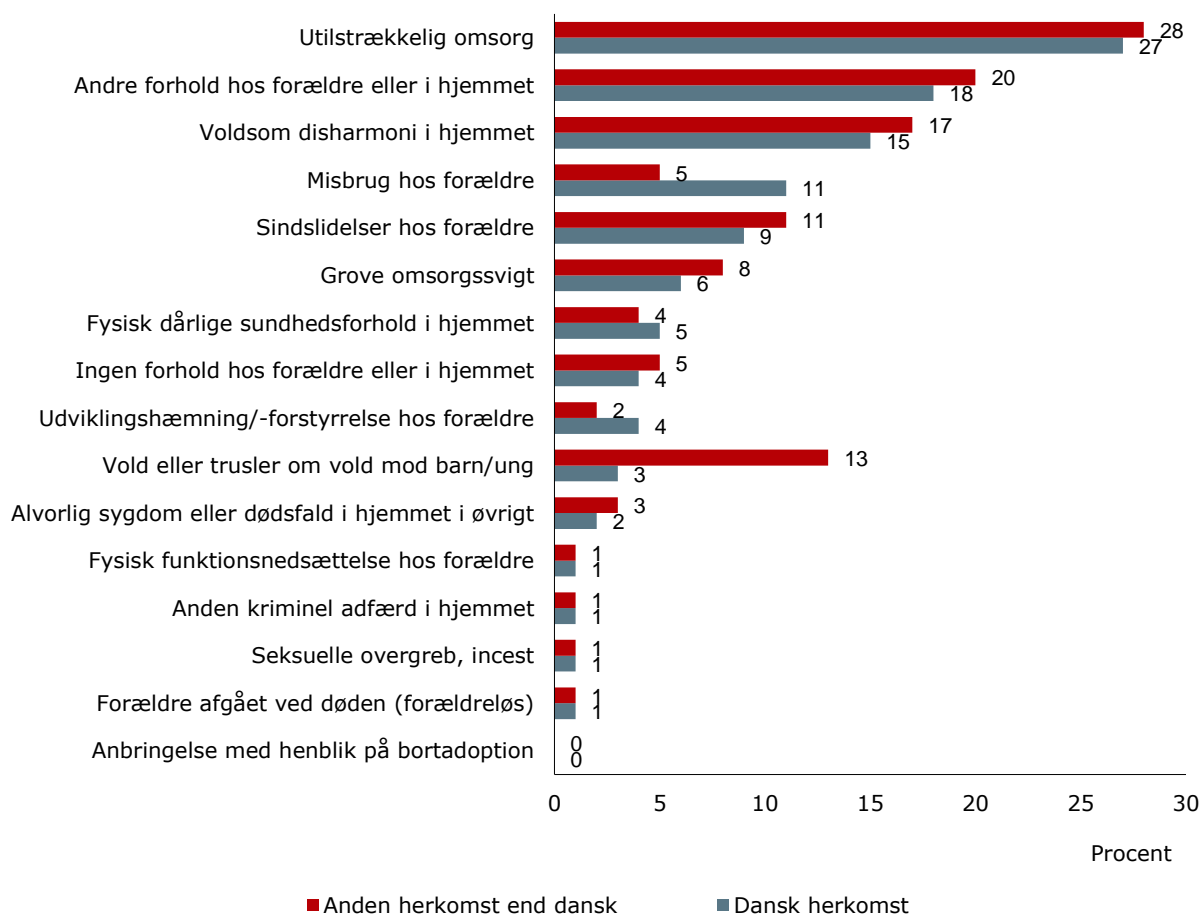
Kommunerne indberetter de udslagsgivende årsager hos forældrene og/eller hos barnet eller den unge til, at der bliver truffet afgørelse om anbringelse. Det er muligt at indberette mere end én anbringelsesårsag.

Den største forskel mellem de to grupper var, at 13 procent af børnene og de unge med anden herkomst end dansk var anbragt på grund af vold eller trusler om vold, mens det var 3 procent blandt anbragte børn og unge med dansk herkomst, jævnfør figur 4.2.

Omvendt var 11 procent af de anbragte børn og unge med dansk herkomst anbragt på grund af misbrug hos forældrene, mens det var 5 procent blandt anbragte med anden herkomst end dansk.

Den hyppigste årsag hos forældrene eller i hjemmet til anbringelse af både børn og unge med dansk herkomst og med anden herkomst end dansk var utilstrækkelig omsorg.

Figur 4.2 Udslagsgivende årsager hos forældre eller i hjemmet til afgørelse om anbringelse fordelt på herkomst, 2013, procent

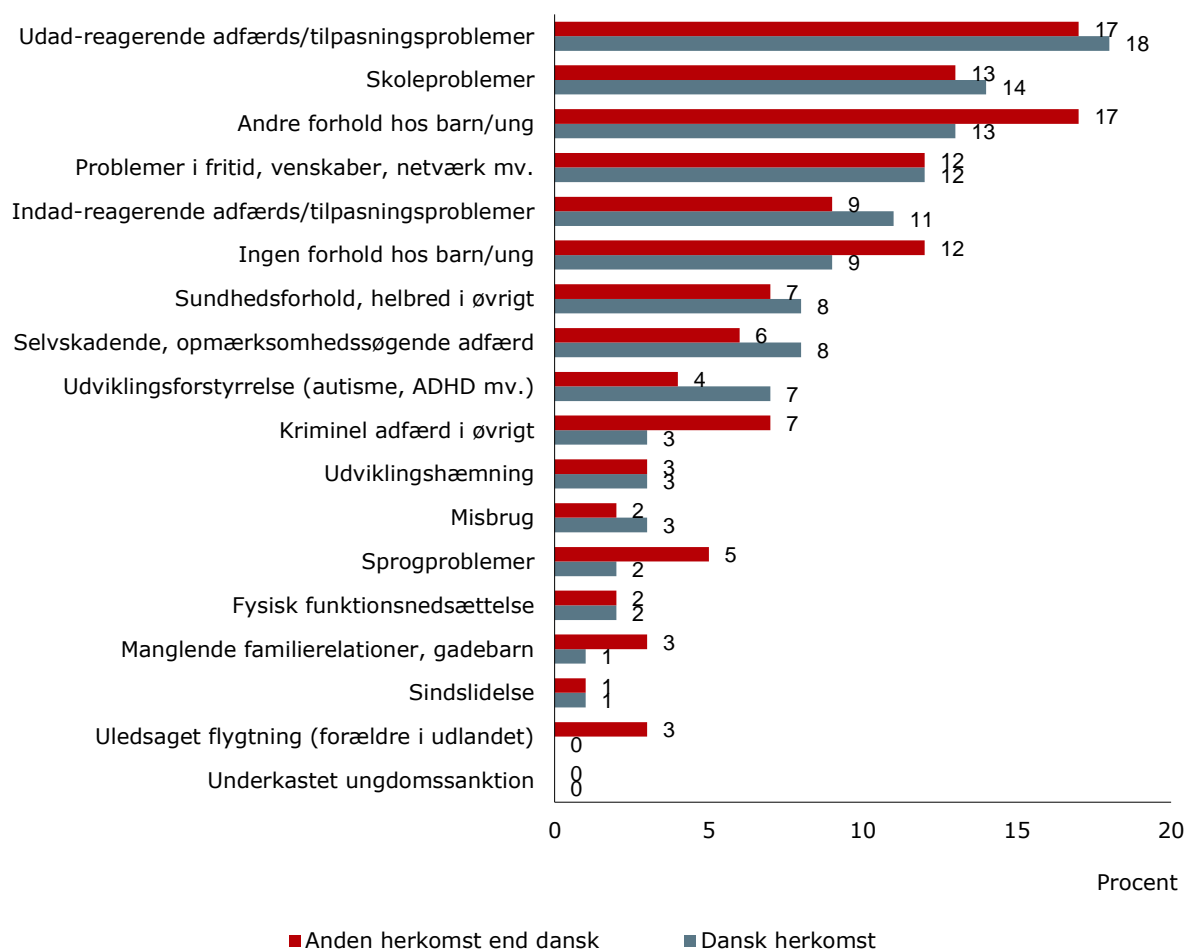
Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen og befolkningstal per 1. januar 2014, Danmarks Statistik.

Der var også forskel på de to grupper med hensyn til anbringelsesårsager hos barnet eller den unge selv.

Børn og unge med dansk herkomst var lidt oftere anbragt på grund af indad-reagerende eller udad-reagerende adfærds- og tilpasningsproblemer, skoleproblemer, sundhedsforhold, selvskadende, opmærksomhedssøgende adfærd samt udviklingsforstyrrelse og misbrug, jævnfør figur 4.3.

Omvendt var børn og unge med anden herkomst end dansk oftere anbragt på grund af kriminel adfærd, sprogproblemer, manglende familierelationer eller fordi der var tale om et uledsaget flygtningebarn med forældre i udlandet.

Figur 4.3 Udslagsgivende årsager hos barnet eller den unge til afgørelse om anbringelse fordelt på herkomst, 2013, procent

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen og befolkningstal per 1. januar 2014, Danmarks Statistik.

5 Tema: Ankestyrelsens klage- og underretningssager

En af Ankestyrelsens opgaver er at træffe afgørelser i sager om tvangsmæssige foranstaltninger på anbringelsesområdet, hvor kommunens børn og unge-udvalg har truffet afgørelse i første instans om et barn eller en ung i alderen 0-17 år.

Det kan eksempelvis være en afgørelse om anbringelse af et barn eller ung uden samtykke uden for hjemmet, også kaldet en tvangsanbringelse, eller sager om samvær med anbragte bør og unge.

I sådanne sager om tvangsmæssige foranstaltninger afgjort af børn og unge-udvalget kan forældre og børn over 12 år klage til Ankestyrelsen over afgørelsen.

I afsnit 5.1 vises udviklingen i antal afsluttede klagesager på anbringelsesområdet i Ankestyrelsen. Antallet af afsluttede klagesager faldt fra 2012 til 2013, men 2013-niveauet var stadig højere end nogen af årene i perioden 2009 til 2011.

Ud over almindelige klagesager behandler Ankestyrelsen også sager af egen drift på baggrund af underretninger om et barn eller en ung. Vurderer Ankestyrelsen, at der er grund til bekymring for barnets forhold, og at kommunen ikke yder relevant støtte, kan Ankestyrelsen træffe afgørelse om forskellige tiltag og foranstaltninger.

I afsnit 5.2 vises udviklingen i antal modtagne og antal afsluttede underretningssager på børneområdet. Antallet af både modtagne og afsluttede sager faldt fra 2012 til 2013.

I Ankestyrelsens statistik opgøres klagesager på anbringelsesområdet på individ-niveau, mens underretningssager statistisk opgøres på sags-niveau. Det vil sige, at der i opgørelserne i afsnit 5.2 kan være flere børn per underretningssag, mens der altid kun er ét barn per klagesag i afsnit 5.1.

5.1 Ankestyrelsens klagesager på anbringelsesområdet

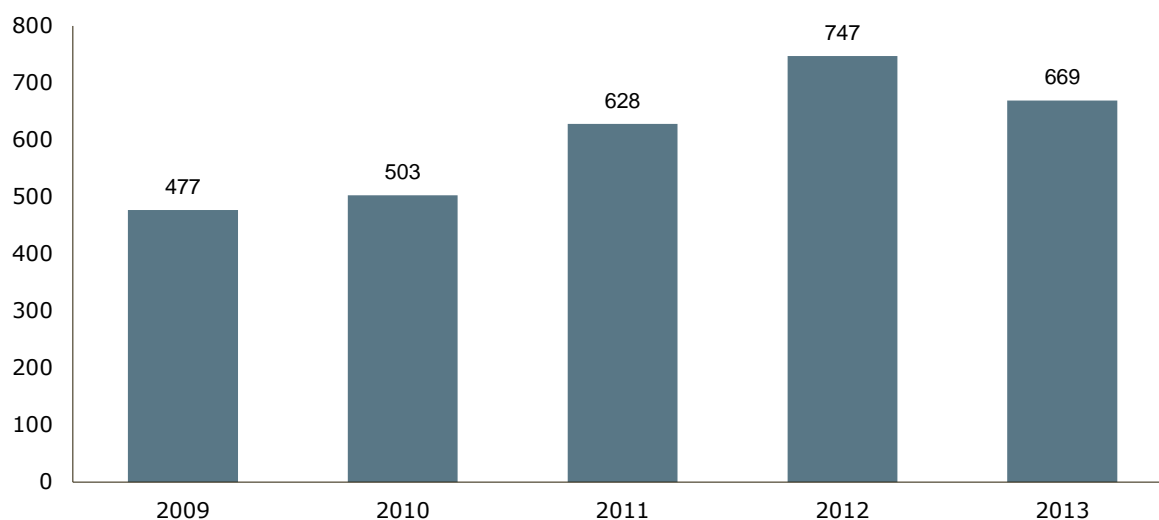
I 2013 traf Ankestyrelsen afgørelse i 669 sager på anbringelsesområdet, hvor der blev klaget over en afgørelse truffet af kommunens børn- og unge-udvalg, jævnfør figur 5.1.

I perioden 2009 til 2012 steg antallet af afsluttede klagesager i Ankestyrelsen hvert år.

Fra 2012 til 2013 faldt antallet af afsluttede klagesager i Ankestyrelsen fra 747 sager til 669 sager, svarende til et fald på 10 procent.

Trods faldet i antal afsluttede klagesager fra 2012 til 2013, steg antallet af afsluttede sager fra 477 sager i 2009 til 669 sager i 2013, svarende til en stigning på 40 procent.

Figur 5.1 Afsluttede klagesager i Ankestyrelsen, 2009-2013, antal

Ankestyrelsens afgørelser

I langt de fleste klagesager, som Ankestyrelsen behandler og afslutter på anbringelsesområdet, stadfæster Ankestyrelsen børn og unge-udvalgets afgørelse.

I 2013 stadfæstede Ankestyrelsen 93 procent af afgørelserne, ændrede 1 procent af afgørelserne og ophævede 6 procent af afgørelserne, jævnfør tabel 5.1. Der var både tale om afgørelser vedrørende anbringelser og afgørelser i samværsager.

Tabel 5.1 Afsluttede klagesager i Ankestyrelsen fordelt på afgørelse, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Stadfæstelse	463	97	469	93	592	94	681	91	621	93
Ændring	7	1	8	2	4	1	9	1	6	1
Ophævelse	7	1	26	5	32	5	49	7	39	6
Formandsafgørelse	0	0	0	0	0	0	8	1	3	0
I alt	477	100	503	100	628	100	747	100	669	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Hvad klages der over

Der kan være flere årsager til, at et barn eller en ung anbringes uden samtykke. Der kan derfor også indgå flere elementer som årsager til, at der klages over en afgørelse.

I 84 procent af de sager, som blev påklaget Ankestyrelsen i 2013, var der tale om en klage til Ankestyrelsen over en afgørelse om anbringelse, hvor hovedårsagen til anbringelsen var utilstrækkelig omsorg eller behandling, jævnfør tabel 5.2.

I 38 procent af sagerne i 2013 var der tale om en klage til Ankestyrelsen over en afgørelse om anbringelse, hvor hovedårsagen til anbringelsen var andre adfærds- eller tilpasningsproblemer.

Hovedparten af de klagesager, som Ankestyrelsen tog stilling til i 2013, var således klager over anbringelser uden samtykke af et barn eller en ung i alderen 0-17 år.

Udviklingen i, hvad der klages over, har de seneste år været stabil. Der blev således klaget over nogenlunde de samme forhold i 2012 som i 2013.

Tabel 5.2 Afsluttede klagesager i Ankestyrelsen fordelt på hvad der klages over, 2012-2013, antal og procent

	2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Gennemførelse af en undersøgelse (§ 51)	3	0	1	0
Utilstrækkelig omsorg eller behandling (§ 58, stk. 1, nr. 1)	622	83	563	84
Vold eller andre alvorlige overgreb (§ 58, stk. 1, nr. 2)	20	3	16	2
Misbrug, kriminalitet eller sociale problemer (§ 58, stk. 1, nr. 3)	26	3	29	4
Andre adfærds- eller tilpasningsproblemer (§ 58, stk. 1, nr. 4)	296	40	256	38
Andre afgørende hensyn (§ 58, stk. 2)	6	1	0	0
Særlige behov (§ 58, stk. 3)	0	0	3	0
Gennemførelse af lægelig undersøgelse eller behandling (§ 63)	0	0	0	0
Videreførelse af anbringelse grundet stærk tilknytning (§ 68 a)	18	2	13	2
Godkendelse af formandsafgørelse (§ 75, stk. 3)	71	10	50	7
Flytning eller hjemtagelse fra privat døgnpleje (§ 78, stk. 4)	0	0	0	0
Tilbageholdelse på døgninstitution eller opholdssted (§ 123 c)	3	0	3	0
Anbefaling til Ankestyrelsen om adoption uden samtykke	1	0	0	0
Ændring af anbringelsessted (§ 69, stk. 3-4)	3	0	2	0
Formandsafgørelse	20	3	14	2
Overvåget samvær (§ 71, stk. 3, pkt. 1)	149	20	112	17
Afbrydelse af forbindelse mv. (§ 71, stk. 4)	5	1	3	0
Afbrydelse af forbindelse mv. (§ 71, stk. 3, pkt. 2)	50	7	38	6
Brev- eller telefonkontrol (§ 123, stk. 2)	5	1	5	1
Alene genbehandlingsfristen	11	1	3	0
Uoplyst	1	0	0	0
Antal afsluttede klagesager	747		669	

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere klageforhold.

Hvem klager

Både forældre og den unge over 12 år kan klage til Ankestyrelsen over børn- og ungeudvalgets afgørelse om en tvangsmæssig foranstaltning.

I 2013 klagede begge forældre i 36 procent af sagerne, jævnfør tabel 5.3.

I 42 procent af sagerne var det kun moderen, der klagede, og i 10 procent af sagerne var det kun faderen, der klagede.

Den unge klagede i 2 procent af sagerne, mens både forældre og den unge klagede i 9 procent af sagerne.

Tabel 5.3 Afsluttede klagesager i Ankestyrelsen fordelt på hvem der klager, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Begge forældre	201	42	198	39	259	41	295	39	243	36
Kun mor	219	46	238	47	263	42	292	39	280	42
Kun far	39	8	60	12	64	10	72	10	65	10
Forældre og ung	5	1	3	1	24	4	56	7	58	9
Kun ung	5	1	3	1	4	1	20	3	15	2
Uoplyst	8	2	1	0	14	2	12	2	8	1
I alt	477	100	503	100	628	100	747	100	669	100

Der har siden 2009 været en stigning i antallet af sager, hvor både forældre og ung klagede, og i sager, hvor det alene var den unge, der klagede.

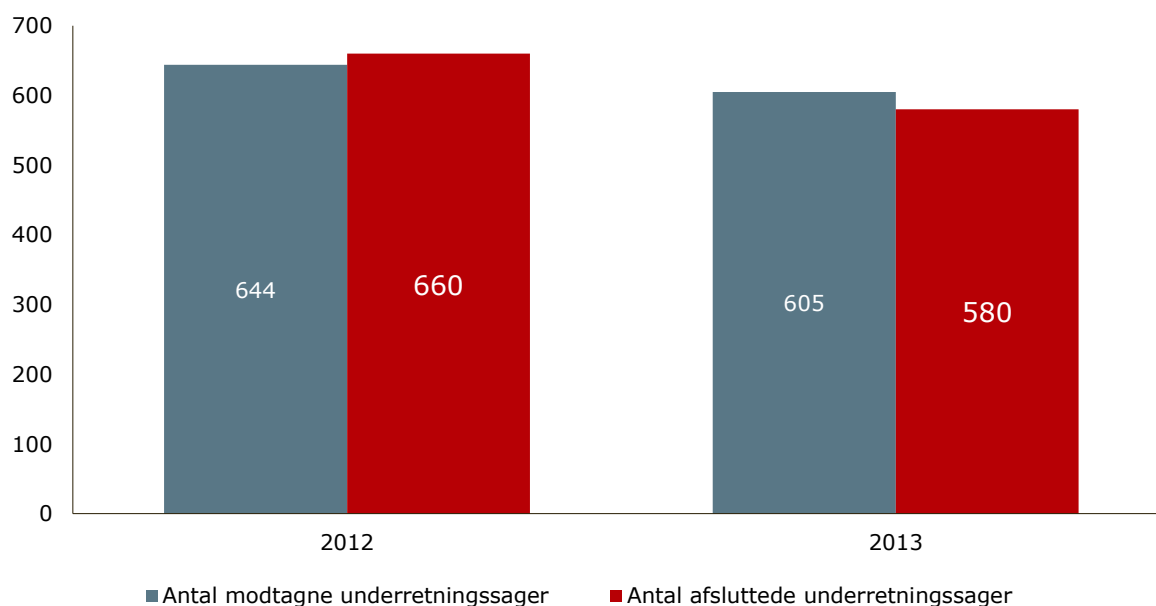
5.2 Ankestyrelsens underretningssager om børn og unge

I 2013 modtog Ankestyrelsen 605 underretninger om børn og unge, jævnfør figur 5.2. Det er et fald på 39 sager sammenlignet med 2012, hvor Ankestyrelsen modtog 644 underretningssager.

I 2013 behandlede og afsluttede Ankestyrelsen 580 af de i alt 605 modtagne underretninger vedrørende børn og unge.

Forskellen mellem antal modtagne og antal afsluttede underretningssager skyldes, at nogle sager modtages sent på året og afsluttes i det kommende år. Det vil sige, at nogle af de sager, som Ankestyrelsen modtog i 2013, vil blive behandlet og afsluttet i 2014.

Figur 5.2 Afsluttede underretningssager i Ankestyrelsen, 2012-2013, antal

6 Tilbud om efterværn til unge mellem 18 og 22 år

Efter servicelovens § 76 kan visse foranstaltninger for anbragte børn og unge, herunder døgnophold i et anbringelsessted, opretholdes eller genetableres i efterværn. Efterværn kan opretholdes indtil den unge fylder 23 år.

Tilbud om efterværn til unge fra 18 til 22 år²

Servicelovens § 76, stk. 3:

- For unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,
 - 1) at døgnophold, jf. § 55, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes,
 - 2) at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6,
 - 3) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og
 - 4) at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Servicelovens § 76, stk. 4:

- Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter stk. 2 og 3 kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis
 - 1) den unge fortryder tidligere at have afvist støtte og behovet fortsat er til stede,
 - 2) den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller
 - 3) støtte er ophørt, jf. stk. 7, og behovet derfor opstår igen.

Kilde: LBK nr. 1023 af 23.09.14.

Kommunerne kan således træffe afgørelse om at tilbyde unge i alderen 18 til 22 år efterværn. Det er muligt at vælge mellem flere forskellige former for efterværn herunder opretholdelse eller genetablering af døgnophold i et anbringelsessted, tilknytning af en fast kontaktperson og etablering af en udslusningsordning i det hidtidige anbringelsessted.

Til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik indberetter kommunerne kun efterværn i døgnophold i anbringelsessteder. Tilknytning af fast kontaktperson, udslusningsordning eller andre former for støtte indberettes således ikke til statistikken.

² Reglerne om efterværn blev ændret i forbindelse med Barnets Reform, jævnfør Lov nr. 628 af 11. juni 2012 om ændring af lov om social service, som trådte i kraft den 1. januar 2011.

Kommunerne indberetter til Ankestyrelsen, så længe den unge 18-22-årige fortsat har ophold i anbringelsesstedet. Kommunerne indberetter følgende oplysninger:

- Videreførelse af døgnophold fra det 18. år
- Sag om efterværn overtaget fra anden kommune
- Genetablering af døgnophold som led i efterværn
- Ændring af anbringelsessted (flytning)
- Ophør af døgnophold i anbringelsessted

Afsnit 6.1 indeholder en opgørelse over kommunernes etableringer af døgnophold som led i efterværn for 18-22-årige fordelt på anbringelsessted. Andelen af etableringer i plejefamilie steg i 2013, mens andelen af etableringer på eget værelse faldt.

Afsnit 6.2 viser udviklingen i antallet af unge med døgnophold i efterværn ultimo året. Antallet af unge i efterværn med døgnophold i et anbringelsessted var ved udgangen af 2013 det højeste i hele perioden 2009 til 2013.

Afsnit 6.3 beskriver ophør af døgnophold i efterværn. Den hyppigste årsag til ophør var i 2013, at den unge fyldte 23 år.

6.1 Etablering af døgnophold i efterværn

I 2013 etablerede kommunerne i alt 873 døgnophold som led i efterværn i et anbringelsessted for unge mellem 18 og 22 år, jævnfør tabel 6.1.

29 procent af etableringerne i 2013 var i plejefamilie, mens 21 procent var på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted. 20 procent af etableringerne var på et socialpædagogisk opholdssted, og 18 procent var i en døgninstitution.

Sammenlignet med 2012 var der i 2013 flere etableringer i plejefamilie og på døgninstitution, mens der var færre etableringer på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted og på socialpædagogiske opholdssteder.

Sammenlignet med hele perioden var der i 2013 den højeste andel etableringer i plejefamilie, mens der var den laveste andel etableringer på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted samt på socialpædagogiske opholdssteder.

Table 6.1 Etablering af døgnophold i efterværn for 18-22-årige fordelt på anbringelsessted, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	199	22	253	23	259	24	229	24	254	29
Netværksfamilie uden for slægten	8	1	16	1	6	1	8	1	13	1
Netværksfamilie inden for slægten	12	1	15	1	14	1	18	2	23	3
Almindelig plejefamilie	179	20	222	20	231	21	195	21	204	23
Kommunal plejefamilie (fra 2011)	-	-	-	-	8	1	8	1	14	2
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	195	22	265	24	283	26	249	26	185	21
Døgninstitution i alt	178	20	164	15	142	13	138	15	160	18
Døgninstitution, sikret afdeling	2	0	6	1	3	0	2	0	2	0
Døgninstitution, almindelig afdeling	112	12	128	12	119	11	117	12	142	16
Kommunalt døgntilbud (2006-2009)	51	6	24	2	18	2	17	2	16	2
Akutinstitution (2006-2009)	13	1	6	1	2	0	2	0	0	0
Kost- og/eller efterskole	36	4	56	5	46	4	32	3	19	2
Socialpædagogisk opholdssted	187	21	227	21	246	23	195	21	175	20
Skibsprojekt	2	0	2	0	2	0	4	0	2	0
Uoplyst	107	12	119	11	104	10	93	10	78	9
I alt	904	100	1.086	100	1.082	100	940	100	873	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

6.2 18-22-årige med døgnophold fordelt på anbringelsessted og køn

Ved udgangen af 2013 havde 2.101 unge mellem 18 og 22 år døgnophold i et anbringelsessted som led i efterværn, jævnfør tabel 6.2.

26 procent af de unge havde ophold i en plejefamilie, mens 23 procent havde ophold på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted. 23 procent havde ophold på et socialpædagogisk opholdssted og 17 procent i en døgninstitution.

Sammenlignet med 2012 var der ved udgangen af 2013 en lille stigning i antallet af unge med døgnophold som led i efterværn. Ved udgangen af 2012 var der 2.097 unge med døgnophold i efterværn, mens der ved udgangen af 2013 var 2.101 unge.

Sammenlignet med 2009 var der ved udgangen af 2013 en lidt større stigning i antallet af unge med døgnophold som led i efterværn. Ved udgangen af 2009 var der 1.812 unge med døgnophold i efterværn. Det svarer til, at der var 289 flere unge med døgnophold i efterværn ved udgangen af 2013 sammenlignet med udgangen af 2009.

Antallet af unge i efterværn med døgnophold i et anbringelsessted var ved udgangen af 2013 det højeste i hele perioden 2009-2013.

Tabel 6.2 18-22-årige med døgnophold i efterværn ultimo året fordelt på anbringelsessted, 2009-2013, antal og procent

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	455	25	504	26	501	25	509	24	553	26
Netværksfamilie uden for slægten	19	1	26	1	20	1	15	1	16	1
Netværksfamilie inden for slægten	16	1	26	1	29	1	31	1	37	2
Almindelig plejefamilie	420	23	452	23	448	22	452	22	477	23
Kommunal plejefamilie (fra 2011)	-	-	-	-	4	0	11	1	23	1
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	365	20	432	22	462	23	507	24	476	23
Døgninstitution i alt	318	18	330	17	331	16	342	16	356	17
Døgninstitution, sikret afdeling	21	1	35	2	49	2	54	3	51	2
Døgninstitution, almindelig afdeling	200	11	226	11	224	11	240	11	257	12
Kommunalt døgntilbud (2006-2009)	89	5	62	3	52	3	44	2	46	2
Akutinstitution (2006-2009)	8	0	7	0	6	0	4	0	2	0
Kost- og/eller efterskole	59	3	61	3	71	4	69	3	51	2
Socialpædagogisk opholdssted	429	24	455	23	479	24	482	23	482	23
Skibsprojekt	6	0	8	0	7	0	7	0	6	0
Uoplyst	180	10	176	9	168	8	181	9	177	8
I alt	1.812	100	1.966	100	2.019	100	2.097	100	2.101	100

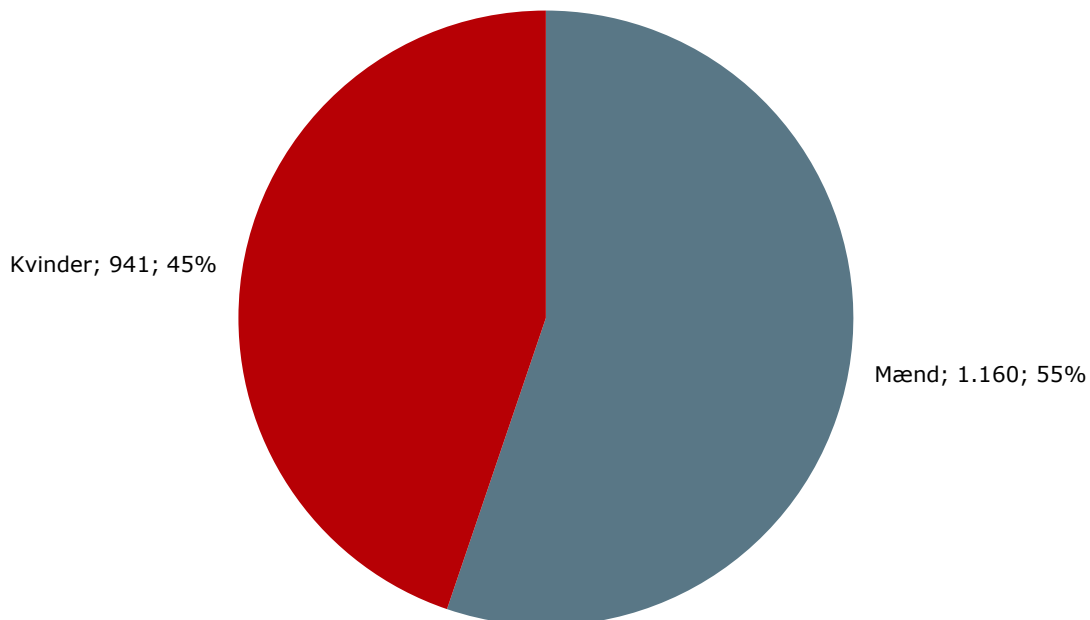
Note1: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Ved udgangen af 2013 havde 2.101 unge 18-22-årige døgnophold i anbringelsessted som led i efterværn, jævnfør figur 6.1.

55 procent af de unge 18-22-årige var mænd, og 45 procent var kvinder. Det svarer til 1.160 mænd og 941 kvinder.

Sammenlignet med 2012 steg andelen af kvinder i 2013. I 2012 var 42 procent kvinder og 58 procent mænd.

Figur 6.1 18-22-årige med døgnophold i efterværn ultimo året fordelt på køn, 2013, procent

6.3 Ophør af døgnophold i efterværn

I 2013 indberettede kommunerne i alt 1.116 ophør af døgnophold i anbringelsessted som led i efterværn, jævnfør tabel 6.3.

I 31 procent af ophørene var årsagen, at den unge fyldte 23 år og i 29 procent af ophørene var begrundelsen, at formålet med døgnopholdet var opnået.

I 33 procent af ophørene var der andet ophør/sagsophør. Det dækker blandt andet over ophør, hvor den unge vælger at overgå til uddannelsesstøtte i forbindelse med studie-start, hvor den unge påbegynder værnepligt eller hvor den unge på anden måde ophører i efterværn, uden at der er tale om et sammenbrud eller et planlagt ophør.

Tabel 6.3 Ophør af døgnophold i efterværn for 18-22-årige fordelt på ophørsårsag, 2013, antal og procent

	Antal	Pct.
Formålet med døgnopholdet er opnået	318	29
Hjemgivelse, formålet med døgnopholdet blev ikke opnået	33	3
Ophør idet den unge fyldte 23 år	342	31
Ophør idet anbringelsesstedet lukker	5	0
Sagsophør idet der ikke kunne findes et egnet anbringelsessted	2	0
Sagsophør, sagen er overdraget til ny handlekommune	17	2
Ophør, den unge har forladt anbringelsesstedet (vil ikke være der)	68	6
Ophør, anbringelsen er brudt sammen (anbringelsesstedet har givet op)	26	2
Andet ophør/sagsophør	365	33
Uoplyst	38	3
I alt	1.116	100

Note1: Procenterne summer ikke til 100, da det er muligt at angive flere årsager til ophør.

Bilag 1: Baggrund og metode

Ankestyrelsens statistik om afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet blev etableret som led i anbringelsesreformen, der trådte i kraft 1. januar 2006³. Regler om indberetning til anbringelsesstatistikken er fastsat i medfør af retssikkerhedsloven⁴.

Anbringelsesreformen er siden fulgt op af flere lovændringer, blandt andet vedrørende indsats over for kriminalitetstruede unge⁵, kontinuitet i anbringelsen⁶ og Barnets Reform⁷. Konsekvenserne af disse lovændringer er løbende indarbejdet i indberetningskemaerne til anbringelsesstatistikken.

Reformerne forudsætter en løbende central opfølgning af udviklingen på anbringelsesområdet og evaluering af indsatsen. Ankestyrelsens anbringelsesstatistik tjener som en væsentlig kilde i denne indsats.

Anbringelsesstatistikken har sit udgangspunkt i kommunernes sagsbehandling. Fokus er på de lovpligtige sagsbehandlingsskridt samt på anledning og årsager til anbringelse, opfølgning af indsats og handleplan, kontinuitet i anbringelsen, årsager til flytning af børn og unge til et nyt anbringelsessted og det videre forløb ved ophør af anbringelsen.

Statistikken følger kommunernes sagsbehandling, indtil anbringelsen ophører – senest ved det 18. år. Herefter indgår de unge, der fortsætter i døgnophold i et anbringelsessted efter det 18. år som led i efterværn, i statistikgrundlaget, indtil dette ophold ophører – senest ved det 23. år.

Fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik udsendes løbende statistik til landets kommuner. Data fra statistikregisteret videregives ligeledes til forskningsformål samt til Danmarks Statistiks årsstatistik om støtte til socialt udsatte børn og unge.

1.1 Anbringelsesstatistikens formål

Formålet med anbringelsesstatistikken er at bidrage til evaluering af lovgivningen og at forbedre grundlaget for overvejelser og beslutninger om udviklingen på anbringelsesområdet. Statistikken har desuden til formål at bidrage til ledelsesinformation – blandt andet med dokumentation af sagsbehandlingen til ledelsesmæssig styring og overvejelser.

³ Lov nr. 1442 af 22. december 2004 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

⁴ Jf. § 63, stk. 3 og § 64, stk. 4 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1635 af 22. december 2010 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

⁵ Lov nr. 551 af 26. maj 2010 om ændring af lov om social service. Trådt i kraft 1. juli 2010.

⁶ Lov nr. 318 af 28. april 2009 om ændring af lov om social service. Trådt i kraft 1. juli 2009.

⁷ Lov nr. 628 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service. Trådt i kraft 1. januar 2011.

Anbringelsesstatistikken bygger på elektronisk indberetning via indberetningssystemet på Ankestyrelsens hjemmeside. For at etablere en så aktuel statistisk belysning som muligt er det fastsat, at oplysningerne som hovedregel skal være indberettet senest 4 uger efter afgørelsen er truffet.

Kommunerne kan indgå aftale med Ankestyrelsen om indberetning på anden måde. 57 kommuner har på tidspunktet for denne statistiks udarbejdelse indgået aftale om at indberette de nødvendige data ved udtræk fra kommunernes egne sagsbehandlingssystemer. Ankestyrelsen modtager data fra disse kommuner mindst én gang i kvartalet.

1.2 Statistikkens opbygning og indhold

Indberetningsskemaer samt vejledninger til indberetning kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside ast.dk under 'Tast indberetninger' og 'Afgørelser i sager om anbringelser af børn og unge' eller ved at følge dette link: <http://ast.dk/tal-og-undersogelser/tast-indberetninger/indberetning-anbringelser-af-born-og-unge>.

Mange af de tal, som findes i årsstatistikken 2013, findes også på Ankestyrelsens hjemmeside under 'Tal fra Ankestyrelsen' og 'Anbringelsesstatistikken' eller ved at følge dette link: <http://ast.dk/tal-og-undersogelser/tal-fra-ankestyrelsen/tal-fra-ankestyrelsen>. Her er det muligt at lave sine egne statistikker for perioden 2007-2013 og få vist resultaterne kommune- og/eller regionsfordelt.

Kommunernes indberetninger om anbragte 0-17-årige

Indberetningspligten påhviler den kommune, der er handlekommune for barnet eller den unge. Når kommunen indberetter en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung til anbringelsesstatistikken, skal kommunen indberette grundoplysninger om barnet/den unge og om forældremyndighedsindehaveren/haverne.

Desuden indberetter kommunerne til statistikken, når de overtager handlepligten for et anbragt barn eller en anbragt ung fra en anden kommune.

Kommunerne indberetter blandt andet følgende oplysninger, hver gang der bliver truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung mellem 0 og 17 år:

- Om afgørelsen er med eller uden samtykke, eller om der er tale om kommunens effektivisering til fuldbyrdelse af dom om ungdomssanktion
- Anledning til at der rejses sag om anbringelse, eksempelvis underretning
- Udslagsgivende årsager til beslutning om anbringelse hos forældre og/eller barn/ung
- Beslutning om type af anbringelsessted og tidspunkt for indflytning i anbringelsessted

Fra og med 2010 har kommunerne indberettet de beslutninger, der af kommunen træffes til fuldbyrdelse af rettens afgørelser om afsoning i anbringelsessteder, henholdsvis om varetægtsfængsling af 0-17-årige i surrogat i anbringelsessteder.

Mens det 0-17-årige barn/ung er anbragt uden for hjemmet, indberetter kommunerne de afgørelser/hændelser, der træffes i relation til anbringelsen. Det drejer sig om:

- Ændring af anbringelsessted og årsager til denne ændring
- Ændring fra tvangsmæssig anbringelse til frivillig anbringelse
- Generel opfølgning for anbragte børn og unge
- Forelæggelse for og afgørelse af sager i børn og unge-udvalget
- Hjemgivelse/ophør af anbringelse og årsager til dette
- Sagsophør ved overdragelse til anden handlekommune

Kommunernes indberetninger om 18-22-årige i døgnophold

Kommunerne kan træffe afgørelse om at tilbyde unge i alderen 18 til 22 år efterværn. Det er muligt at vælge mellem forskellige former for efterværn blandt andet døgnophold på et anbringelsessted, tilknytning af en fast kontaktperson og udslningsordning i det hidtidige anbringelsessted.

Til anbringelsesstatistikken indberetter kommunerne kun efterværn i døgnophold i anbringelsessteder efter § 76, stk. 3, nr. 1. Tilknytning af fast kontaktperson, udslningsordning eller andre former for støtte indberettes således ikke til statistikken.

Kommunerne indberetter oplysninger i egne sager, hvor den unge 18-årige fortsætter i døgnophold i et anbringelsessted som led i efterværn.

Kommunerne indberetter også oplysninger i sager, hvor de overtager handlepligten fra en anden kommune, og anbringelsen i døgnophold i efterværn videreføres. Det sker typisk i forbindelse med, at den unge fylder 18 år og får selvstændig opholdskommune.

Herudover indberetter kommunerne oplysninger i sager, hvor en 18-22-årig genoprettes i døgnophold i et anbringelsessted som led i efterværn.

Kommunerne indberetter følgende oplysninger, når de etablerer døgnophold i efterværn, når de overtager handlekommuneforpligtelsen og viderefører døgnophold i efterværn eller når de genetablerer efterværn med døgnophold:

- Tidspunkt for etablering / overtagelse af handlekommuneforpligtelse / genetablering
- Beslutning om type af anbringelsessted
- Anbringelsesstedets beliggenhedskommune

Mens den unge er i efterværn med døgnophold, indberetter kommunerne de afgørelser og sagshændelser, der træffes i relation til døgnopholdet. Det drejer sig om:

- Ændring af anbringelsessted
- Ophør af døgnophold i efterværn
- Sagsophør ved overdragelse til ny handlekommune

Ankemyndighedens indberetninger

Ankestyrelsen indberetter lige som kommunerne egne afgørelser om børn og unge, der anbringes uden for hjemmet⁸. Ankestyrelsen indberetter også oplysninger i sager, hvor styrelsen modtager en underretning om et barn eller en ung.

Statistikindberetningerne fra Ankestyrelsens afgørelser om anbringelser anvendes blandt andet til validering af og som supplement til kommunernes indberetninger om børn og unge-udvalgenes afgørelser.

1.3 Validering af de indberettede oplysninger

For at sikre at anbringelsesstatistikken er retvisende, foretages der en løbende kontrol-, validerings- og fejlsøgningsproces på de indberettede oplysninger.

Data i anbringelsesstatistikken kontrolleres grundlæggende i forbindelse med selve indberetningen. Dernæst sker der en validering af de indberettede oplysning mindst én gang i kvartalet via valideringsmateriale og ledelsesinformation til kommunerne.

Indberetningsskemaerne har indbyggede funktioner til kontrol af for eksempel børnenes alder og hændelsesdato. Valideringen henleder indberetterens opmærksomhed på mulige fejl og giver enten anvisning om det indtastede, eller at der er tale om en decideret fejl, som medfører at videre indberetning ikke kan foretages, før fejlen er rettet.

Statistiksystemet giver desuden kommunerne mulighed for løbende at foretage rettelser eller supplement til allerede indberettede oplysninger. Denne mulighed anvendes ofte i tilfælde, hvor en afgørelse om anbringelse indberettes, inden anbringelsen er effektueret, og hvor der efterfølgende skal indberettes et tidspunkt for flytning til anbringelsesstedet.

Kommunerne har endvidere mulighed for at trække egne indberettede oplysninger ud med henblik på kontrol og ledelsesinformation. Disse udtræk giver mulighed for en kvalitetskontrol, som både kan fremme kvaliteten af sagsbehandlingen og af statistikken.

Når afgørelserne er indberettet til Ankestyrelsen, gennemgås de for umiddelbare fejl og mangler. Ankestyrelsen udsender kvartalsvis ledelsesinformation til kommunerne. Ledelsesinformationen indeholder summariske tabeller, samt lister på individniveau med afgørelser, effektueringer, sagshændelser, anbringelser ultimo kvartalet og afgørelser om 18-

⁸ Tidligere indberettede De Sociale Nævn til Ankestyrelsens statistik. Efter fusionen af Ankestyrelsen og De Sociale Nævn 1. juli 2013, har Ankestyrelsen overtaget nævnenes praksis og indberetter fortsat afgørelser i sager om anbringelse.

22-årige med døgnophold i efterværn. Kommunerne har derigennem mulighed for at følge udviklingen, samt kontrollere deres anbringelsesdata og eventuelt berigtige disse.

Som led i valideringen af kommunernes indberetninger til årsstatistikken 2013 bad Ankestyrelsen i januar 2014 alle kommuner om at have fokus på, hvorvidt alle afgørelser truffet i 2013 var indberettet. Ankestyrelsen sendte lister over indberettede afgørelser på cpr-niveau ud til de kommuner, der ønskede at modtage disse.

Herudover kontaktede Ankestyrelsen i august 2014 de 25 kommuner med det største fald i antal indberettede anbringelser fra 2012 til 2013. De 25 kommuner har enten aktivt bekræftet de registrerede indberetninger som udtryk for et fald eller har foretaget eventuelle korrektioner.

Årsstatistik 2013 bygger på de indberetninger, som Ankestyrelsen har modtaget frem til 18. september 2014.

1.4 Sammenhæng med Danmarks Statistiks tællinger

Ankestyrelsen leverer oplysninger fra anbringelsesstatistikken til Danmarks Statistik. Det er et særskilt formål at sikre så god sammenhæng som muligt i anbringelsesstatistikken i forhold til Danmarks Statistiks opgørelser af indsatsen for udsatte børn og unge.

Et eksempel på arbejdet med at skabe god sammenhæng mellem de to statistikker er anvendelsen af identiske opgørelsesmetoder. De kommunefordelte opgørelser i 'Tal fra Ankestyrelsen' omfatter således på samme måde som Danmarks Statistiks opgørelser for børn og unge, som kommunen var handlekommune for.

Der er imidlertid også forskelle.

Ved sammenligning med Danmarks Statistiks opgørelser fra 2005 og tidligere er det vigtigt at være opmærksom på, at indsamlings- og opgørelsesmetoderne i Ankestyrelsens anbringelsesstatistik afviger fra Danmarks Statistiks metoder.

Ankestyrelsens anbringelsesstatistik er primært en sagsbehandlingsstatistik. Indberetninger foretages i dag løbende og elektronisk med udgangspunkt i sagsbehandlingen, hvor indberetningerne til Danmarks Statistik før 2006 skete manuelt med udgangspunkt i den enkelte kommunes muligheder for at fremfinde data ved årets udgang. Desuden er statistikområdet ændret lidt, idet der i dag indgår en række anbringelser i medfør af dom (blandt andet ungdomssanktion) i anbringelsesstatistikken. Det er således ikke muligt fuldt ud at sikre mod databrud i tidsserier hen over årsskiftet 2005/2006.

Danmarks Statistik forestår fortsat indsamling af data om forebyggende tilbud og ydelser efter serviceloven til socialt udsatte børn, unge og familier. Fra 2006 har Ankestyrelsen

fra anbringelsesstatistikken leveret data til Danmarks Statistiks tællinger. Selv om kilderne til statistikkerne er identiske, er der forskelle i opgørelserne i Ankestyrelsens publikationer og i Danmarks Statistiks offentliggjorte tællinger⁹.

Ankestyrelsen leverer oplysningerne til Danmarks Statistik efter offentliggørelsen af årsstatistikken, hvor registeret er beriget med kommunernes eventuelle efterfølgende rettelser og tilføjelser. Data til Danmarks Statistik kan således afvige fra de data, der har været anvendt til årsstatistikken fra Ankestyrelsen.

Tallene i denne publikation for 2009-2013 er baseret på kommunernes indberetninger frem til 18. september 2014.

1.5 Antal registreringer ultimo 2013

Medio september 2014 indeholdt Ankestyrelsens anbringelsesstatistik knap 215.970 afgørelser, opfølgninger og andre sagshændelser i 2013 eller tidligere. Registreringerne omfatter godt 39.434 børn og unge, hvor der siden 1. januar 2006 er modtaget oplysninger om afgørelser og sagshændelser fra kommunerne.

Anbringelsesstatistikken giver mulighed for at følge det enkelte barn/ung igennem anbringelsesforløbet.

Statistikken giver tilsvarende mulighed for at opgøre, hvor børnene og de unge havde ophold ved udgangen af året. Om de var i anbringelse, ventede på en plads i et anbringelsessted eller var uden for anbringelse, det vil sige ophørt eller hjembragt.

Opgørelserne fra tidligere år er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2013-tallene, derfor er de eventuelt en smule anderledes end tidligere årsstatistikker.

1.6 Personfølsomme oplysninger

Anbringelsesstatistikken er en personstatistik, hvor alle registreringer foretages på barnets eller den unges cpr-nummer. Statistikken omfatter desuden registrering af en række oplysninger om forældremyndighedens indehaver(e) og ændringer heri.

Statistikregisteret er anmeldt til Datatilsynet som et statistisk-videnskabeligt personregister med personfølsomme oplysninger. Anmeldelsen kan ses på www.datatilsynet.dk.

⁹ Oplysninger på kommuneniveau fra Danmarks Statistiks tællinger kan findes i www.statistikbanken.dk.

Der er truffet en række foranstaltninger i forbindelse med etablering af statistikken. De skal sikre, at de registrerede oplysninger ikke kommer uvedkommende i hænde, og at oplysningerne om den enkelte person alene anvendes til statistisk-videnskabelige formål.

Indberetningssystemet er blandt andet sikret ved sikkerhedscertifikat og stærk kryptering i forbindelse med den elektroniske transmission af data. Desuden er databehandlingen i Ankestyrelsen omfattet af vidtgående tekniske og administrative sikkerhedsforanstaltninger. Det er ved udstedelse af adgangskoder til indberetning forudsat, at også kommunerne behandler deres indberetning og anvendelse af data med den fornødne sikkerhed.

Data fra statistikregisteret kan videregives til statistisk-videnskabelige formål. Data er videregivet til Danmarks Statistik til validering og vedligeholdelse af Danmarks Statistiks Børnedatabase. Herudover sker videregivelse efter ansøgning til godkendte forskningsformål, blandt andet til SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Data fra statistiksystemet må ikke anvendes som udgangspunkt for afgørelser vedrørende enkeltpersoner eller til kontrolformål.

1.7 Om årsager til anbringelse

Anbringelsesstatistikken indeholder 15 anbringelsesårsager hos forældrene og/eller i hjemmet samt 17 årsager hos barnet/den unge. Kommunerne har mulighed for at indberette flere årsager for hver afgørelse, der træffes om anbringelse af et barn eller en ung.

For mere overordnet at kunne følge udviklingen i anbringelsesårsager er der i kapitel 2 foretaget en koncentrering af årsagerne på de 6 temaer, der er nævnt i servicelovens § 50, stk. 2. De udslagsgivende årsager hos barnet/den unge og hos forældrene eller i hjemmet er fordelt, så de afspejler de 6 temaer, som skal belyses i den børnefaglige undersøgelse, der skal udarbejdes inden en afgørelse om anbringelse.

Hvis udslagsgivende forhold:	Så henregnes til:
For barnet = 1, 2, 3, 4 eller 5	Udvikling og adfærd
For barnet = 6 eller 16 For forældrene = 1-12 eller 14-15	Familieforhold
For barnet = 7 eller 8	Skoleforhold
For barnet = 3 eller 9-14 For forældrene = 13	Sundhedsforhold
For barnet = 15	Fritidsforhold og venskaber
For barnet = 17	Andre relevante forhold
Hvis ingen af ovenstående	Uoplyst – medregnes ikke i figuren

Note: Tallene henviser til spørgsmål 7.a og spørgsmål 7.b i indberetningsskemaet (skema 1).

1.8 Efterværn med døgnophold (18-22 år)

Kommunerne indberetter oplysninger om 18-22-årige, der som led i efterværn fortsat har døgnophold i et anbringelsessted (skema 3). Formålet er at følge udviklingen i kommunernes brug af tilbud om efterværn med døgnophold i et anbringelsessted.

Ankestyrelsen offentliggjorde statistiske opgørelser vedrørende anbragte 18-22-årige i årsstatistikkerne 2006 og 2007. Årsstatistikkerne 2008 og 2009 omfattede derimod alene opgørelser for anbragte 0-17-årige.

Årsagen til de manglende offentliggørelser var, at det ved validering af kommunernes indberetninger i 2008 viste sig, at der manglede et relativt stort antal indberetninger af hjemgivelser/ophør ved det eller efter det fyldte 18. år. Antal 18-22-årige med døgnophold i årsstatistikken 2007 har som følge heraf vist sig at være overvurderet.

Ankestyrelsen gennemførte på den baggrund en omfattende validering af de kommunale indberetninger efter kommunalreformen i 2007. Først med årsstatistikken i 2010 blev det muligt at nå frem til et tilstrækkeligt retvisende resultat for opgørelse af antal unge over 18 år med ophold i et anbringelsessted. Der har før 2010 således ikke været offentliggjort retvisende tal for denne del af statistikken siden årsstatistikken 2006.

Ankestyrelsen har blandt andet haft en tæt dialog med de kommuner, hvor forbedring af datagrundlaget i særlig grad var ønskværdig.

Ankestyrelsen kan konstatere, at ovenstående tiltag har betydet en kvalitetsforbedring i indberetningerne – også for årene forud for 2009 – og det vurderes, at indberetningerne til anbringelsesstatistikken om de 18-22-årige er så høj, at området kan belyses i årsstatistikken. Der må dog fortsat tages forbehold for, at kvaliteten af opgørelserne vedrørende 18-22-årige med ophold i anbringelsessteder som led i efterværn fortsat vurderes at være lidt ringere for 2007-2009 end for 2010-2013.

For fremadrettet at forebygge problemer med kommunernes manglende indberetninger til anbringelsesstatistikken iværksatte Ankestyrelsen i 2009 en omstrukturering af anbringelsesstatistikken.

I forlængelse af vedtagelsen af Barnets Reform blev det besluttet at reducere antallet af oplysninger, som skal indberettes til anbringelsesstatistikregisteret. Beslutningen gav anledning til at gennemgå skemaerne og yderligere skabe en mere hensigtsmæssig opbygning.

Det blev blandt andet besluttet at udskille indberetninger vedrørende 18-22-årige med ophold i et anbringelsessted som led i efterværn i en særskilt indberetningsdel (skema 3) fra 2010 og fremefter. Desuden blev der iværksat initiativer, hvorved den kvartalsvise validering og ledelsesinformation til kommunerne løbende kan forbedres.

Som udgangspunkt udskrives alle unge, der ikke er anbragt i et anbringelsessted i medfør af dom eller varetægtssurrogat, af anbringelsesstatistikken ved det fyldte 18. år.

Opgørelsen over unge med døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn for 18-22-årige bygger herefter grundlæggende på de indberettede oplysninger i skema 3 om iværksættelse eller videreførelse af døgnophold i et anbringelsessted samt genetablering og ophør heraf. Hvis kommunen herudover har indberettet sagshændelser om unge over 18 år, der klart indikerer, at der er tale om et videreført døgnophold i efterværn, medtages den unge også i statistikken, uanset at der ikke er indberettet en særskilt afgørelse herom.